

Naročnina
Dnevna izdaja za državo SHS mesečno 20 Din polletno 120 Din celotno 240 Din za inozemstvo mesečno 35 Din nedežnska izdaja celotno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 Din

SCODENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
I stoip. pred-vrsta
mali oglasi po 150
in 2D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po 2D: 250, večji
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o Pri vedenjem o
naročilu popust
izide ob 4 zjutrat
razen pondeljka in
četvrtka po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III
Rokopis se ne vraca, ne frankirana
pisma se ne sprejema - Uredništvo
telefon štev. 50, upravnalstvo štev. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6 - Čeckova
racuna: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za inozemstvo, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Danes ob 10. vsi v Union na veliki shod proti korupciji.

Pozdravljeni - bordi za svobodo in poštenje!

Veličasten sprejem voditeljev opozicionalnega bloka v Ljubljani. -- Ljuba Davidović, dr. Korošec, dr. Spaho in Joca Jovanović predmet neprestanih ovacij. -- Kolodvor zaseden od navdušene množice.

Na predvečer devete obletnice majniške deklaracije, ko se je trinoškemu Dunaju povedalo enkrat za vselej, da hoče biti prost naš rod, na svoji zemlji svoj gospod, je slovensko ljudstvo sprejelo v svojo sredo borce druge faze našega javnega življenja, ki so prišli, da stro, ko je majniška deklaracija strela zunanje okove, še okove naših ljudskih notranjih sovražnikov. Bela Ljubljana se je zavedala, da stoji naša država na odločilnem razpotju: Dovolj samoposta! Dovolj pljačkanju! Dovolj brezdelja! Dovolj demagogije! Dovolj laži! Dovolj tripljenja in bedej! Bela Ljubljana se je zavedala, da je nastopal zgodovinski ali - ali -, da le narodi, ki zaupajo v svojo moč z brezmejno sumozavestjo, kot bi bili središče celega sveta, morejo poseči odločitveno v usodo svojo in svoje države, ne dopuste, da bi bili gele predmet izkorisčanja in tlačenja od strani krik, ki se po krivici istovetijo z državo, ampak hočejo imeti svetel udoben prostor na solnicu. Zato je bil tudi sinočni izraz naše Ljubljane vreden zgodovinskega trenutka! Ljubljanski kolodvor je bil zahtil od povednji mož, ki hočejo dejano!

POSLANCI PRIHAJAJO...

Ko je dosegel sinočni belgrajski brzovlak ob 9 zvečer v Ljubljano, se je množice poslana nepopisna navdušenost. In ko je množica zagledala svojega voditelja dr. Korošca in borce-poštenjake Ljubo Davidoviča, dr. Spaho, Joco Jovanovića, so zaorili oglušuječi Ziveliklci. Poštenjaki - dobrodošli! Pozdravljanje, prihajajoče iz srca vseh, je bilo tako silno, da je komaj mogel naš stari, znanec in boritelj Gostinčar izreči dobrodošlico.

POZDRAV BIVŠ. POSLANCA GOSTINČARJA

Gostinčar pozdravi svoje stare tovarische, žeče jimi iz srca, da odnesajo iz Slovenije s te zgodovinske poti najboljše vltise, da odnesajo prepričanje, da stoji v tej borbi za njimi ves pošteni, nezapeljani narod. Vi, ki v imenu poštenja urejute narode in državo, vedit, da je nam poštenje prirojeno, da bomo v vami borili doma neizprosno borbo za ozdravljenje naših razmer. V poštenju je zmaga in v tej zavesti smo edini! Dobrodošli!

DAVIDOVIC SPREJET OD GOSPEJ IN GOSPODIČEN.

Davidovič je smehljače odzdravljal navdušenim klicom, ki niso hoteli ponehati. Ko mu je dr. Korošec predstavil gospo in gospodične v narodni noši in mu je gdž Hedica Leskovc izročila krasen šopek v imenu ljubljanske mladine, in so s podvojeno navdušenostjo zaorile dobrodošlice, je bil zlasti Davidovič prevzet zaupanja, da poštena borba gre končno zmagi nasproti.

ZAHVALA DAVIDOVICA.

Ljuba Davidovič je v svoji zahvali zaglavljala, da je včas večera in sprejema, včas Slovenije nanj neizbrisne, da bo združen opozicija delovala in se bonila toliko časa,

dokler ne bo zmagal v državi zakon, enakopravnost in poštenje.

POT V UNION.

Navdušenje množice se da primerjati le z orim za časa majniških bojev naše magnae cartae libertatis. Množica je obstopila avtomobil, v katerem sta se peljala dr. Korošec in Ljubo Davidovič in frenetičnih vzklikov ni bilo ne konca ne kraja. S pravo navdušenostjo so se orile naše himpne, z odločnostjo je zvenelo, da so mogli slišati vsi nasprotniki: Zivelo poštenje! Doli s korupcijo! Pred vhodom v Union so bili vsi voditelji predmet nepopisnih ovacij, da so se komaj prerili skozi množico.

SAH BALIĆ POZDRAVLJA.

Množica je ponovno in ponovno zahtevala, da govore iz balkena - Uniona voditelji opozicije. Ker je bilo že pozno in so bili poslanci utrujeni, je pozdravil množico hercegovski poslanec, znan prijatelj Slovencev g. Sah Baljić, ki je zagotavljal, da je braška naša vez v boju za poštenje nerazdržljiva ter pozval, da se občinstvo številno udeži shoda.

Zaorili so ponovno Zivio klic poslancem poštenjakom, zaorila je himna, da črna zemlja naj pogrezne tega, kdo odpada, da je bilo več kot smešno razdeljevanje in lepljenje lepkov od strani korupcionistov o interpelaciji proti dr. Korošcu, ki so jo razdeljevali en dan po neki, ko smo jo mi že v listu prinesli! Narod vstaja in vas je strah!

DOSLI POSLANCI

Od Davidovičevih demokratov so dosegli gg. poslanci: Ljuba Davidovič, Draga Ranković, Acko Trajković, Jeremija Radojević, Jovan Jović, Petar Dedić in Serif Bajram Džinovac.

Od muslimanskega kluba: Dr. Spaho, dr. Hrastica, Izmed beg Gavran Kapetanović, Sahib Baljić, dr. Džafer Kulenović, dr. Abdulla Bakvica.

Od zemljoradnikov: Joca Jovanović ter poslanci Jugoslovanskega kluba.

Poslanci so se zbrali v restavracji - Uniona na večerjo. Soglasno so izražali, da je ta naša Slovenija in njeno ljudstvo vredna boja za poštenost. Iz Slovenije bo val protikorupcionskega gibanja odnesel vse korupcioniste.

* * *

Protikorupcioniščni shodi se bodo vršili nadalje se v Zagrebu, Belgradu, Prizrenu in Sarajevu, kjer bo enotno nastopil celokupni opozicionalni blok.

Dr. Korošec je izjavil - dopisnikom belgrajskih listov, da interpelacije, katere so vložili vladinovci proti poslancem opozicionalnega bloka radi korupcije, ne bodo niti najmanje vplivale na odločno nastopanje bloka v vprašanju korupcije.

Danes ob 10 vsi v Union na veliki shod proti korupciji!

Seja narodne skupščine.

Belgrad, 29. maja. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine je bila zelo kratka. Na dnevnem redu je bilo poročilo odbora za prošnje in pritožbe. Pred dnevnim redom sta finančni minister in minister za pravosodje odgovarjala na vprašanje poslancev dr. Grisogona, Uroča in dr. Poliča. Vprašanja so samo krajenva pomena. Nato se je prešlo na dnevn red, na poročilo odbora za prošnje in pritožbe. Skupščina je sprejela sporočila. Nato se je seja zaključila in prihodna se vrši v pondeljek ob pol 10 dopoldne. Na dnevnem redu je poročilo odbora za prošnje in pritožbe. -- Današnja skupščinska seja je bila zelo uritva in monotona.

--

Začetek pretresanja novega davčnega zakona

Belgrad, 29. maja. (Izv.) Danes se je vršila prva seja odbora za proučevanje zakona o neposrednih davkih. Vladna večina je bila zelo slabo zastopana. Razpravljalo se je o mančinu dela. Zastopniki raznih klubov, med njimi poslanec Vladimir Pušenjak so zahtevali, da se da članom odseka par dnih razpolaga, da prouči zakon in ga pretresajo v klubih. S tem zakonom se bodo namreč uredili davki za desetletja. Ta zakon spada med najvažnejše. Finančni minister Perič je izjavil, da je njegova želja, da bi se zakon čimprej pretresel in stopil v veljavno. Sklenilo se je, da se bo vršila prihodnja seja v petek, 4. junija, takrat se prične glavna debata.

Konstituiranje preiskovalnega odbora zoper korupcijo.

RADICEVCI, KI SO SE UPIRALI IZVOLITI PASIČEVU ZA PREDSEDNIKA, SO ZOPET KAPITULIRALI. — CUDNO OBNAŠANJE ZASTOPNIKA LJUBA JOVANOVICEVE SKUPINE.

Belgrad, 29. maja. (Izv.) Ker je sklicanih za jutri cela vrsta velikih političnih zborovanj, med temi tudi protikorupcioniščni shod opozicije v Ljubljani, so zbudili ti shodi v političnih krogih posebno zanimanje. Jovanović je sklical v Somboru politični shod. Vsled tega so skoro vsi politiki tekmo današnjega dne zapustili Belgrad. Zato v političnem življenju ni bilo nobenih posebnih dogodkov.

Glavni interes političnih krogov se je osredotočil na konstituiranje anketnega odbora, ki je bil izvoljen na včerajšnji skupščinski seji. Radičevci so namreč izjavljali, da nikdar niso zadovoljni s člani anketnega odbora, katere so postavili radikalci, češ da so to same izrazili pašičevci, in da tako ni dana garancija, da se bo korupcijska afira miudega Pašiča res objektivno pretresala. Radičevci so šli celo tako daleč, da so izjavljali, da ne bodo glasovali za predsednika odbora, katerega so predlagali radikalci v osebi poslanca Ilija Mihajlovića, znane pašičeve.

Kakor že tolkokrat, so radičevci tudi v tem vprašanju kapitulirali. Danes predpolne je ministrski predsednik Uzunović poklical k sebi pred konstituiranjem odbora Pavla Radića. Ne ve se, kaj je bil predmet razgovora. Znano pa je, da je Pavle Radić končno izjavil predsedniku Uzunoviću, da radičevci

sprejemajo kandidaturo Ilije Mihajlovića in da bodo glasovali za ta predlog. Izvolitev predsednika anketnega odbora se je izvršila mirno. Za predsednika anketnega odbora je bil izvoljen Ilija Mihajlović, za podpredsednika Pavle Radić, za tajnika radikalnega poslanca Pera Jovanovića. Za je glasovalo 14, proti 7 poslancev.

Veliko iznenadenje je povzročilo v političnih krogih dejstvo, da je zastopnik Jovanovićeve skupine v anketnem odboru Vlajko Kocić glasoval za oficijelnega radikalnega kandidata Mihajlovića. Poslane Kocić je po seji anketnega odbora na vprašanje časnikarjev o vzroku svojega glasovanja, izjavil:

»Jaz sem glasoval za vladino listo, ker mi nismo proti vladu. Iz radikalnega kluba nismo izstopili radi vlade. Kar se mene tiče, mi je vladu v sedanji sestavi oseb z malimi izjemami zelo simpatična. Ce bi se uničil vpliv Živkovića in Milutina Dragovića ter sličnih v radikalnem klubu, bi se mi vrnili v klub, ker nismo proti vladu niti proti radikalni stranki.«

Ta Kocićeva izjava in njegovo obnjanje pri volitvi predsednika anketnega odbora Mihajlovića, za katerega se ve, da pripada najčiji okolici Pašičevi, je povzročilo čudne komentarje.

—o—

Ljubezniji odnošaji med radikali in radičevci.

ZAVEZNICI DRUG DRUGEGA KONTROLIRajo PO POLICIJSKIH AGENTIH.

Belgrad, 29. maja. (Izv.) Vest, ki so jih prinesli jutranji listi iz Zagreba, da hoče Stjepan Radić v nedeljo prirediti dva shoda, klub občutbam, ki jih je dal ministrskemu predsedniku, so povzročile v radikalnih krogih veliko nevoljo. Radičevcem očitajo, da s tem kršijo sporazum. Sploh se opaža, da se odnošajo med radikali in radičevci vedno bolj poocustrejo.

Značilen je dogodek, ki se je kolportiral v političnih krogih in ki je povzročil mnogo veselosti. Kakor zatrjujejo krogci, ki so o tem dogodku natanko obvezno obveščeni, se je stvar vrnila takole:

Kakor znano, so radikali proti tajniku notranjega ministra dr. Pernarju zelo nerazpoloženi, posebno radi dogodkov na Radičevem somborskem shodu. Z vsemi silami delajo na to, da bi Pernarja odstranili z njegovega mesta. Glavni kvartir radikalnih nezadovoljnežev je bila pisarna pomočnika notranjega ministra Zarka Milovanovića. Tam so se nezadovoljni radikali vsak dan zbirali in kovali načrte, kako bi odstranili Pernarja.

Ko je dr. Pernar zvedel o teh namenih svojih nasprotnikov, je postavil dva zaupna agenta, ki naj bi kontrolirala vse ljudi, ki prihajajo v pisarno Zarka Milovanovića in da bi, če le mogoče, poizvedeli, kaj se tam godi in govorji. Kakor hitro se je to izvedelo, je Zarko Milovanović, brž ko je za to izvedel, telefoniral na policijo in pustil oboj Pernarjeva zaupna agenta, ki sta stala pred vratni znamoge pisarne, aretirali.

Ta slučaj je seveda vzbudil v političnih krogih veliko senzacijo, kajti nikjer na svetu se ni že med vladnimi zavezniki zgodilo kaj takega, kakor je napravila sedaj ena vladna stranka drugi. Dr. Pernar je sicer časnikarjem izjavil, da mu o celi zadevi ničesar ni znanega, toda krogci, ki so to vest razširili, zahtujejo, da je natrunčna in resnična.

Nova kapitulacija radičevcev.

Belgrad, 29. maja. (Izv.) V političnih krogih se je že več dni zatrjevalo, da Radičevci ne bodo glasovali za trgovinsko pogodbo z Italijo, radi česar bo vlad na tem vprašanju padla. Trgovinska pogodba z Italijo je, kakor znano, takšna, da bo z njeno izakonitvijo prišlo celo naše Primorje še bolj v obupnem položaju. S pogodbo se namreč Italiji priznavajo pravice, s katerimi se popolnoma obvladuje

naša trgovina v Primorju. Pavle Radić je včeraj na vprašanje časnikarjev, če je res, da bodo Radičevci glasovali proti ratifikaciji trgovinske pogodbe, izjavil naslednje: »Kdo vam je to rekel? Mi nismo nikdar izjavljali, da ne bomo glasovali za to pogodbo.« Nato je še Pavle Radić izjavil, da radičevci niso stavili na ministrstvo prosvete nobenega ultimata in da je vlad složna.

FRANCOSKO-JUGOSLOVANSKA POGODBA. Pariz, 29. maja. (Izv.) Podpis brambenske pogodbe med Francijo in Jugoslovijo so odložili na poznejši čas, da se razjasni mednarodni politični položaj.

ANKETA O NOVEM DAVCNEM ZAKONU. Belgrad, 29. maja. (Izv.) Jutri se bo vrsila tukaj anketa glede novega davčnega zakona, katero je sklical Glavni zadružni savez v Belgradu. Na ankelo so povabljeni zadruge iz vse države.

Danes ob 3 popoldne bo v veliki dvorani Ljudskega Doma javno žrebanje loterije za Orlovske Stadion.

Belgrad, 29. maja. (Izv.) Z ozirom na veči nekaterih zagrebških listov, da je notranji minister prepovedal ljubljanski shod proti koropeciji, je notranji minister Boža Maksimović časnikarjem odločno izjavil in te vesti dementiral, ker nihče ni mislil prepovedati shoda opozicije v Ljubljani.

Vabimo na I. kongres kršč.-socialne delavske mladine 12. in 13. junija t. l. v Celju.

Sobota, dne 12. junija:

Ob 3 popoldne v mati dvorani Narodnega doma zborovanje delegatov s sledenimi referati: Sedanje stanje Krekove mladine (Srečko Peterlin); Gospodarski in kulturni položaj delavstva v naši državi (poslanec Fr. Kremžar); Delavska prosveta in Krekova mladina (prof. Evgen Jare in Marjanca Rozmanova); Skrb za delavsko mladino (Avgust Cvikelj).

Nedelja, dne 13. junija:

Ob 8 zjutraj sv. maša v cerkvi svetega Denijela.

Ob 9 dopoldne manifestacijsko zborovanje v veliki dvorani Narodnega doma: Kaj smo in kaj hočemo (F. Terseglav); Delavstvo in naše razumnosti (dr. Josip Puntar) in akademik Mirko Jeršič); Naše delo v bodočnosti (dr. Andrej Gosar).

Ob 3 popoldne velika delavska veselica pri Jamcu na Babnem. Godba Zveze jugoslovanskih železničarjev. Bogat srečolov.

*
Hočemo, da zajamemo v Krekovo mladino vso delavsko mladež! Hočemo, da se delavska mladina načelno, kulturno in socialno globoko izobrazi! Hočemo, da iz delavske mladine vzrastejo bodoči možje, pionirji krščanskega socializma! Hočemo boj z mamonom in brezverskim socializmom! Hočemo zmago živega Duha nad mrtvo tvarjo!

Boj laži in korupciji!

Ozdravljenje našega političnega življenja gre vendar naprej. Načelna opozicija je začela borbo proti dvema največjima rananima na našem državnem telesu — proti korupciji in gospodarski bedi. To borbo pa je začela, ker je od zgoraj za enkrat še malo dostopa, od spodaj navzgor. Sla je med narod, da z organiziranim narodom, s tem počelom združiti in poštenosti, izpolžaga vejo, na kateri sede gluhenome, sede oni, ki misijo, da bo mogoče ta ljudski klic preslišati in upajo, da jim bo prišla laž na pomoč! Ne bo nič s tem zdravilom! Laž in korupcija stopata na oder k zadnjemu dejanju!

Lagali so nam, ko so sestavljali abecedo državljanskih pravic in dolžnosti, ustavo. Varnali so ljudstvo, ko so spletali oklep centralizma, da vanj stisnejo ljudstvo, da gre za svobodo, napredek, enakost, bratstvo med narodi! Porod je bil započet z lažjo in vidovdanske ustave še do danes niso mogli obudit občinstvo k življenju.

Lagali so naprej. Moč države so vzel v zakup z lažjo. Laž je triunfirala že pri vprašanju velikega, svetega in zgodovinskega imena: narod! Niso vedeli, ali smo trije, ali nas je več, ali je samo eden, vsak drugi pa »dialekt« brez narodnosti. In vkljub temu, da je življenje naroda vsako sekundo vsakega dneva tisoč in tisočkrat ovrglo laži o njihovem narodnostnem pojmovanju, so s to lažjo barrantali naprej in prodajali slabo blago v obliki strankarskih »idej«.

Z lažjo so trgovali, ko so reševali velike državne probleme, laž doma je rodila laž v središču, laž je sedela v sreu in laž se je razširila v časopis. Ko so govorili o ustavnosti, so se igračkali z besedami. Ko so pridigovali kulturo, se delovali na njeno smrt. Ko so govorili o nalogah države, so v namenu, da pobeti svoje grobove, prirejali ljudske shode z lažjo v sreu in na jeziku. Govorili so, da vršijo narodno-gospodarsko delo, vstvarili so pa zmenjavo in brezposenost.

Laž je bila temelj njihovih političnih, na novo porajajočih se strank. Govorili so o demokraciji — pa so zlorabili samo lepo ime. Govorili so o republikanskem, samostojnem kmetskem gibanju — v skalfenih ljudskih vodah so pa uganjali politični ribolov.

Z lažjo so operirali, ko so barantali z najsvetjejšimi čustvi, ki sta dika in znak človeške osebnosti. Izrazito svobodomiselstvo, v laži rojeno in z lažjo vzrejevanu, se je postavljalo v bran z vidika politične konjunkture zdaj za to, zdaj za ono veroizpoved. Bili so boj za čistost verskega nauka, istočasno pa agitirali za izstopne in prestope. Simulirali so boj za moral, besedičili o poštenosti in krepoti in družini, istočasno pa si dali plačati podpiranje nemoralnosti in poltenosti.

Laz pa ni stalna, treba je eno umakniti, da se obrabljena nadomesti. In tako so se tudi politično opredeljevali. Otkorom njihovih zakonov nočejo več pripoznati ne očetovstva, ne materinstva. Zanikujejo svojo preteklost in ko so narode pivedli do gospodarskega poloma, sipajo ogenj in žveplo na njegove vzroke, četvero vsak lahko vidi v nihih lastni in-

otetje laži so zapelejivali stranke in stranke, da so vsako leto zamenjavale program kot berač mrčes. Lažniji federalisti so se spremenili v prototipe centralistov, batinaši v ljudske zagovornike, pristaši kabinetne justice v zagovornike svobodnih sodišč, pristaši republikanizma v monarhist in obratno, zagovorniki sile in bajonetov v njihovih sovražnikih, ljudski altristi in skrajne korupcione.

Zato tudi lahko vedo, koliko verjame ljudstvo njihovim govorom. Laž sovražijo na shodi. Preganjanje uradništva sovražijo na svojem potrežljivem papirju. Za seljaško svoboščino so vsi, nasilstva ni uganjal in noče uganjati nobeden izmed njih. Korupcije ne pozna nobeden, vsi so za svobodne volitve in za svobodo naših občin, vsi za decentralizem. Tudi ljudska razpoloženje si ustvarjajo z znanimi sredstvi, slavoloki, obsipavanje s cvetjem, fa-

natično navdušenje, sprevodi z banderji, s cvetjem okrašeni mostovi, konjeniki, avtomobili, kolesa, vozovi, špalir, muzika, evteje, srčni pozdravi in objemanje — potem pa vse to je bilo...

V tej mlakuži se je rodila korupcija. Ni več rafinirano skrita, kot je bila do sedaj njenja sestra laž. Narod jo je spoznal v vsej njeni nagoti.

Mar li mislite, da bo vaše edino orožje proti temu gigantskemu protikorupcijskemu boju zopet samo laž, da boste mogli gnojno svojo rano zakriti z drugim gnojem, da boste izganjali hudiča z Belcebum?

Lažite, lažite, kakor ste vajeni. Ali na našem političnem ozboru se dani, razsvetljene so postojanke, kamor bo zadaj narod 30. maja najprej v Ljubljani laži in korupciji smrtné udarce!

Prepiri za Maroko.

Pariz, 29. maja. (Izv.) Maršal Petain je imel daljši razgovor z generalnim tajnikom v Quai d'Orsay Bertelotom o bližnjih pogajanjih s Španijo radi nove ureditive in razdelitve rimskega ozemlja. Francija ima lahko stališče, ker je popolnoma izvršila nalogo, ki jo je dobila pri prvem dogovoru v Algeciras. Francoske čete so dogovorjeno ozemlje popolnoma zasedle. Na Španski strani pa čete niso imele velikega uspeha in so čete zavzeli komaj del dogovorjene cone in je verjetno, da se bodo tamkajšnji uporni rodovi še dolgo držali. Vprašanje je, ali naj Francozi še nadalje pomagajo Špancem pri operacijah, ki so še potrebne. »Journal« javlja, da se bo sestala nova konferenca v Algeciras, ki naj bi rešila vsa ta vprašanja.

London, 29. maja. (Izv.) Angleško časopisje se peča z mednarodnimi posledicami, ki jih bo imela udaja Abd-el-Krima. Gotovo je, da bodo nastali težki spori radi razdelitve rimskega ozemlja. Anglija in Italija se bosta vmešali v francosko-špansko pogajjanje. Zlasti Italija je že uvedla tozadovno diplomatsko akcijo. Anglija s simpatijami spremlja Italijo in ji bo nudila pomoč. Anglija poudarja, da je sedaj prilika, da se Francija in Italija mirno in prijateljsko razdelita in ugotovita vlogi v Sredozemskem morju.

Paris, 29. maja. (Izv.) Vojni minister Painleve je izjavil: Sedaj je vojna v resnicni končana. Samo še dva roduva je treba pokoriti. Kar je pa sicer še treba ukreniti, pa lahko označimo kot policijske in varnostne oddrebe. Sedaj pričenim z delom miru in obnovi, ki ga bo Francija izvršila v zavesti moči in svoje zmage.

RAZPRAVA O SKRAJŠANEM STOPKU.

Belgrad, 29. maja. (Izv.) Popoldne je imel sejo odbor za proučevanje zakonskega odbora o podaljšanju roka zakonodajnemu odboru za skrajšani postopek. Na seji je prvi govoril poslanec dr. Hohneec, ki je izvajal naslednje: Zakonodajna metoda, ki se imenuje skrajšani postopek, omejuje pravice parlamenta v zakonodajnih funkcijah. Pri najvažnejših zakonih nima narodna skupščina nobeprave besede. Ona sme samo enkrat glasovati in zastopniki posameznih strank smoje pred glasovanjem podati samo kratke izjave. Iz te tovarne zakonov so prišli slabi zakoni, ki so potrebni temeljite revizije, kakor zakon o obči upravi, o samoupravah itd. Podaljšanje skrajšanega postopka je tem manj potrebno, ker se še dosedaj zakon o samoupravah ni izvršil in ni stopil v življenje. — Slično sta govorila poslanca Moskovljević (ZS) in poslanec Vilder (KDS). Minister za izenačenje zakonov Srški je skušal braniti zakonski predlog. Poslanec Hohnjec je v podrobni debati predlagal: Če se že podaljša skrajšani postopek, naj velja samo za eno leto, ne pa za tri. Vladna večina je ta predlog odbrila in zakonski predlog sprejela s 7 proti 4 glasovom.

Mussolini o zun. politiki.

Rim, 29. maja. Včeraj je senat razpravljal in odobril zunanjji proračun. Ob tej priliki je govoril ministrski predsednik Mussolini o zunanjji politiki. Utemeljeval je pred vsem pristop Italije locarnski pogodb. To je Italija moralna storiti, ker bi se bila drugače sama izolirala od te velike kombinacije; sedaj stoji na isti stopnji z angleškim imperijem. Da si ni dala v Locarnu zajamčiti meje na Brennerju, je bilo to pred vsem zato, ker bi bila s tem implicite pristala na to, da ji postane Nemčija o prilik na Brennerju meja; to hipotezo pa Italija najodločnejše odklanja. Doker pa meji na Brenner samo Avstrija, vedo vse, da ga moremo sami sijajno braniti. Potem pa locarnski mirovni duh zagotavlja sedanje stanje ne samo na Reni, marveč tudi na ostalih evropskih mejah. Vsekakor je rusko-nemška pogodba locarnsko nebo nekoliko zatemnila in je treba velike pozornosti v tej smeri. Vendar je pa gotova stvar, da vstopi na prihodnjem zborovanju Nemčija v svet Društva narodov; posledice so jasne.

Potem je govoril Mussolini o italijanskem imperializmu in rekel, da mora vsak narod krepko živeti in se razvijati, ako noče zgoj življosti in postati plem močnejših narodov. Veliko se govoril o mednarodni solidarnosti in bratstvu narodov; toda dejansko

natično navdušenje, sprevodi z banderji, s cvetjem okrašeni mostovi, konjeniki, avtomobili, kolesa, vozovi, špalir, muzika, evteje, srčni pozdravi in objemanje — potem pa vse to je bilo...

V tej mlakuži se je rodila korupcija. Ni več rafinirano skrita, kot je bila do sedaj njenja sestra laž. Narod jo je spoznal v vsej njeni nagoti.

Mar li mislite, da bo vaše edino orožje proti temu gigantskemu protikorupcijskemu boju zopet samo laž, da boste mogli gnojno svojo rano zakriti z drugim gnojem, da boste izganjali hudiča z Belcebum?

Lažite, lažite, kakor ste vajeni. Ali na našem političnem ozboru se dani, razsvetljene so postojanke, kamor bo zadaj narod 30. maja najprej v Ljubljani laži in korupciji smrtné udarce!

Beležke

Teater. V petek je »Jutro« s slastjo serviralo raco, da namerava vlada prepovedati ljubljanski shod. Včeraj pa se je »Jutro« vrglo v pozno branitelja svobode, pa odločno protestira proti vsakemu omejevanju zborovne svobode. — Kakšno smešno komedijantstvo!

Separatizem nazivlja »Jutro« boj proti korupciji. Boj proti centralizmu mu je separatizem, boj proti korupciji mu je separatizem — vse, kar je slabega v naši državi, je potem takem po »Jutrov« logiki afirmacija edinstva!

V opravljenje korupcije v naši državi je »Jutro« zdaj privleklo še Vatikan, češ, tudi pod Vatikanom se je godila korupcija, za kar navaja »Jutro« akte iz stoletnih zaprašenih arhivov. Še bolje bi »Jutro« lahko zagovarjalo današnjo korupcijo, ko bi se sklicevalo kar naravnost na Judeža Iskarijota. A ker že posegajo po vatkanskih virih, naj bi pa resnicna ljubo povedalo tudi to, da je Vatikan vsele proti korupciji, če je se kje pojavit pod njejovo oblastjo, z vso strogostjo nastopil. — Korupcija je bila, je in bo povsod na svetu, toda to je glavno: da se ne trpi, ampak da se zatre.

Nedvomno je centralizem — to pravi »Jutro« — ki se je razvil v naši državi, mnogo krv korupcije. No torej! Zraven se pa je na Domoljubec, ki je to isto ugotovil. Tudi je popolnoma upravičeno, če »Domoljubec« dela za korupcijo odgovorne vse tiste, ki so pomagali ustvarjati centralizem (Zerjavov in Pucljev tabor), iz katerega se je rodila korupcija. Pa bi se »Jutro« rado ponovčevalo iz g. Davidoviča, Spaha in tovarišev, če, glasovali so za centralistično vidovdansko ustavo, zdaj pa hodijo protestirati proti korupciji. — Če so glasovali za vidovdansko ustavo, s tem niso glasovali tudi za korupcijo. Drugo je vidovdanska ustava, drugo je korupcija. Kaj »Jutro« spet tu slepomiši? Nedvomno pokazuje »Jutro« s tem le to, da mu ni do resnega boja proti korupciji.

Z mobilizacijo moralnih sil proti korupciji se zavzema »Jutro«, pri tem pa pokaže svoje »moralne sile« z nemoralnim hujskanjem proti ljubljanskemu shodu, mesto da bi to akcijo podprlo ali je pa vsaj ne oviral. Te moralne sile, kakor jih pojmuje »Jutro«, baš so izlegle korupcijo in mobiliziranje teh sil proti korupciji, bi se reklo, vraka z zlodejem izganjati. Morala pa je samo ena: kdor ni proti korupciji, ta je za korupcijo.

Čast Slovencem. Na »Jutrove« klevete, da nismo objavili veselega izida mednarodnih telovadnih tekem v Lyonu z ozirom na slovenske telovadce, pribijemo drugič, da smo mi to storili. Razlika med našo in »Jutrove« objavo je samo ta, da smo mi objavili zmago Slovencev in slovenske vrste, »Jutro« in »Narod« pa sta tudi ob tej priliki slovensko ime zatajila. To početje smo seveda moralni grajati. Sedaj, ko se »Jutro« zgraža, pa ugotavljamo že to, da »Jutro« in »Narod« nista nikdar pokazala tolike lojalnosti kot mi, ko so slovenski Orli že trikrat s svojimi zmagovitimi nastopi ponesli slovensko ime na svetovno torišče. Nasprotno! Liberalno časopisje je z banalnim sarkazmom skušalo oblatiti njihove nastope in liberalna mladina je na Bledu z gnojnico polivala češke telovadce. Lojalnosti, gospodje, vas bomo morali še dolgo učiti.

Le odkrito! »Nar. Dnevnik«, ki žal napram protikorupcijskemu shodu, sklicanemu od SLS, ni zavzel povsem objektivnega stališča, kar bi lahko storil, saj se izdaja za neodvisen politični list, očita povsem neopravičeno SLS, češ, da hoče pokazati kot da je ta shod samo njena zadava, in pristavlja k temu: »... potem se moramo res čuditi, če pričakuje, da bodo delali za njen shod reklamo še druge stranke in nej nasprotne listi. Hoteli so biti sami, naj se ne pritožujejo, če so sami.« To mnenje »N. D.« je povsem napačno in njegov očitek krivičen. SLS ne smatra akcijo proti korupciji zgolj za svojo lastno (torej strankarsko) zadevo, ampak za zadevo ljudstva. Tudi ne prireja ona tega shoda sama, ampak skupno s svojimi zavezniki v tej akciji, z Davidovičevi, zemljoradniki in muslimani. A kdo je legitimiran v imenu slovenskega ljudstva sklicevati ta shod? Gotovo le SLS kot legitimna zastopnica slovenskega ljudstva. Kar se pa tiče reklame, je SLS od nasprotnih slovenskih strank in listov gotovo ni pričakovala, toda vsekakor je pričakovala, da temu shodu vsaj ne bodo nasprotovali; najmanj pa je pričakovala, da bodo na takem strankarskem zagrizen in demagoški način rovarili proti temu shodu, kakor to dela Zerjavov in Pucljev tisk. Je tudi prav. Si bo vsaj vsa poštena slovenska javnost v tem pogledu na čistem. — Sicer pa »Nar. Dnevnik« zatrjuje, da ni njegov namen količaj skoditi današnjemu shodu, nasprotno, da želi temu shodu res uspeh ter upa, da bo vseskoz pozitiven, stvaren in popolnoma nestrankarski. To je le lepo od »Nar. Dnevnik« in sprejemamo z zadovoljstvom na znanje. Da bo ta shod po svojem značaju nestrankarski, to se po sebi razume. Boj proti korupciji ni strankarski, to je ljudska zadeva. In ljudska volja se bo manifestirala na današnjem shodu.

Kaj se godi doma

Za vzgojo hinavcev.

Komaj nekaj dni po Besednjakovem govoru v rimskem parlamentu proti pregašjanju slovanskega učiteljstva, komaj nekaj dni po svečanem zasedlu prosvetnega ministra, da uživajo slovanski učitelji polno svobodo, so goriški didaktični ravnatelji razpeli učiteljem okrožnico po temelju vzorec:

Kr. didaktično ravnateljstvo v Ajdovščini.

Ajdovščina, ... maja 1926.

Predmet: Zakon 23. XI. 1925, št. 2029.

Vsem okrožnim učiteljem!

Pošiljam vsakemu posebej v prípravenem pismu in s potrdilom o prejemu vsem učiteljem (rednini, provizoričnim, suplentom) en obrazec in en zavitek glede uporabe imenovanega zakona. Obrazec je treba izpolniti po navodilih na obrazcu samem — tako tudi zavitek — in ga vrniti; zapriega v ta namen dodanem zavitku, v navadnem, a večjim zavitku priporočeno na ta urad.

Tujerodni učitelji morajo po nalogu prosvetnega ministrstva poleg zahtevanih podatkov na obrazcu samem izjaviti (na obrazcu pod št. 1), ali so pripadali ali pripadajo h kateremu izmed naslednjih društev:

1. Deutscher Verband,
2. Volksbund,
3. Andreas Hoferbund,
4. Politično društvo Edinost — Gerica (označba je tudi na okrožnici slovenska),
5. Solsko društvo,
6. Družba sv. Mohorja (slovenska označba),
7. Zveza slovenskih televadnih društev,
8. Telovadno društvo >Edinost< (Concordia).

Učitelji, ki so pripadali h kakemu izmed omenjenih društev, morajo izjaviti, kdaj so izstopili. Na obrazcu zgoraj mora biti razviden dan prejema, to je isti datum, ki bo označen na potrdilu o prejemu, na obrazec spodaj pa se vpiše datum izpolnitve obrazca. Gospodom učiteljem toplo priporočam, da pazljivo prečitajo določbe na hrbitu obrazca in da se vestno po njih ravnajo.

Končno opozarjam, da bo omi, ki ne vrne po predpisih izpolnjene obrazca tekom dveh dni po prejemu, ki da napačno podatke ali jih opusti, brez usmiljenja strogo kaznovan v smislu zakona.

Priporočam kar največjo točnost.

Kr. didaktični ravnatelj:

Val. Semich.

Lep dokument, krasno izpričevalo, lepšega si fašizem, ki hoče vzgojiti značaj, pred svetom ni mogel dati!

Minogim ne bo okrožnica popolnoma umeyna, ako ne posežemo nekoliko v ozadje. V okrožnici omenjeni zakon vsebuje določbe glede tako zveznih tajnih društev, ki se istovetijo s framsionskimi. V smislu tega zakona je moral vsak državni uradnik, torej tudi učitelj, v posebni pisnemu izjavi odgovoriti na naslednja vprašanja: ali je kdaj pripadal framsionskemu udruženju, ali pripada sedaj in ali obljubi pod častno besedo, da se v bodoče ne bo pridružil framsionskemu delovanju.

Ravno ta okrožnica nam kaže, da se do omenjeni zakon izvršno uporablja proti vsem društvom in tudi celo proti cerkvenim! Kaj je goriška Mohorjeva družba, ako ne cerkvena kongregacija, kateri je sam sv. oče podelil blagoslov z lastnim podpisom!

Slovenski in hrvatski učitelji so torej morali odgovoriti v teku dveh dni, ali so kdaj pripadali ali pripadajo tajnim društvom in po izrecnem nalogu prosvetnega ministra, tistega prosvetnega ministra, ki je še pred par dnevi zatrjeval, da vživa slovansko učiteljstvo popolno svobodo, ali so bili in do kdaj so bili članji omenjenih društev. In vse to pod častno besedo! To se pravi postavili učiteljstvo pred grozno izbiro: ali ohrani svojo čast, svoje prepričanje in vrzi radi svoje časti svojo družino na cesto, ali pa laži in ohrani svojim malim kruhom! Trejeti polni. Ali niso to grozni trenutki za onega, ki še nekaj da nase, na svojo čast? Bogatinju je odločitev lahka. Znan sociolog Arturo Labriola, profesor na napolijski univerzi, je lahko vrnil prazno izjavo; kljub temu, da so ga odstavili, mu ni treba s strahom gledati v bodočnost. A kaj naj stori ubogi slovenski učitelj s številno družino?

Ali se na ta način ustvarjajo odkriti in kremiti značaji? Od fašistov, ki se s svojo včasih naravnost brutalno odkritostjo ob vsaki priliki baha, bi človek ne mogel pričakovati takih odredib. Stejer je odkritost onemu, ki komandira in deli kruh, lahka stvar. In za kruh se danes v Italiji vse plazi pred fašizmom. Veliko vprašanje je, ali je v interesu države, ki jo fašizem naravnost obojuje, da si vzgoji same klečeplaze.

Da pomenijo take okrožnice, izdane po navodilu ministrstva, ki govorijo v Rimu o svobodi slovenskih učiteljev, popolno zamikanje najemtarnejših svoboščin ne samo kako narodne manjšine, ampak tudi vsakega državljanu, je več kot jasno!

Ta je pa dobral

Maribor, 20. maja.

Včerajšnje »Jutro« je vendar prisko do sape, ker je zlet konec — persekcij. Svoje bolesno razmišljanje konča: »V kroniki mariborskega učiteljstva bodo torej za leto 1926 beležili, da so morali zavod zapustiti profesorji, ki so se pokoravali državnemu zakonu in v smislu državne ustawe stali trdno v okviru narodnega in državnega edinstva. Drugega greha niso imeli. Se včerajšnji »Slovenec« beleži svoje zadovoljstvo nad velikim uspehom teh persekcij. — Kar zadeva »Slovenca«, moremo le pripomniti, da je registriral te persekcije kot skromne novice, dočim bi »Jutro« v nasprotiu

slučaju priredilo posebno izdajo, vsaj tako kot zadnjih. Upamo, da pride čas, ko bomo lahko malo več o tem govorili. — Zanimiva v tej novici »Jutro« je pa veliko bolj opazka, da so morali zapustiti zavod moškega učiteljstva profesorji, ki so se pokoravali državnim zakonom. Torej tisti, ki so še ostali — hitro policijo nad nje! — se ne pokorajo državnim zakonom! Kaj bodo profesorji omenjenega zavoda na tako obdolžitev rekli, nam ni znano. Podlo pa je, da se »Jutro« predrane javno metati neutemeljene očitke v vse svoje nesomišljene, kot da se ne pokorajo državnim zakonom, če se ne pokorajo SDS. Kaj, ali nam res hoče vstopiti v glavo, da je SDS že tudi SHS? To se je počenalo na omenjenem zavodu od tistih, ki imajo tako ideologijo in ne le mi, pač pa vsa poštena javnost izraža svoje zadovoljstvo, da se bo s to ideologijo prehralo, četudi je morda kdaj padel kot žrtev poleg tistih, ki so bili krivi.

Končno pripomnimo, naj običije »Jutro« svoja merodajna mesta, ki mu scer dajo na razpolago informacije, pa naj nam izpopolni svoje jadkovane o neredu s poročilom, kdo je te nerede povzročil. Za to delo mu bo javnost hvaležna.

Prekmurci o novi prekmurski stranki.

Prekmurske »Novice«, glasilo SLS v Prekmurju, v svoji zadnji številki z dne 30. maja poroča o novi prekmurski stranki prav zanimive podatke, ki nam razkrivajo ozadje ustanovitve te stranke.

Iz tega razvidimo razloge, radi katerih je ta stranka nastala. Kakor znano, se izvaja v Prekmurju agrarna reforma. Pri tem obstaja hudo nasprotje med interesi veleposestinkov in interesu ljudstva. Narodni poslanec Klekl je po svoji poslanski dolžnosti branil interes ljudstva. Zato je naravno, da ni všeč onim, ki v tem oziru stoji na strani velike posesti in ti so začeli misljiti, kako bi marljivega in pozrtvovalnega zagovornika ljudskih koristip izpodnesli. Zato se je 16. maja ustanovila nova stranka, ki naj odvrne ljudstvo od poslanca Klekla, oziroma ljudske stranke. V stranku so znali privabiti tudi nekaj dobrih in poštenih in deloma tudi neizkušenih gospodov, ki za ozadje cele stvari in resnične razloge postanka te stranke ne vedo. Ker avtonomija najbolj garantira izvedbo ljudskega programa, je nova stranka nastopila zoper glavno zahtevo in edino rešitev težkih razmer, zoper avtonomijo, ki jo naziva »kranjsko« in izjavila, da se bo naslanjala vedno le na »najmočnejšo stranko v državi«.

Iz povedanega je razvidno, da je nova stranka zastopnica interesov veleposesiva, ki ni v rokah slovenskega ljudstva. Zato je kaj značilno, da je prvo poziravilo novo, proti ljudski stranki napravljeno stranko, ljudljansko »Jutro«, ki je s tem ponovno dokazalo, da so mu koristi slovenskega ljudstva samo in edinole na — jezik!

Boj za popolno avtonomijo Maribora.

Z ozirom na tozadnji članek v 114. Stev. našega lista nam pošilja veliki župan mariborske oblasti g. dr. Pirkmajer sledenči popravek:

Obrni referat se je vrnil mestni občini mariborski vsele odredje ministrstva trgovine in industrije. Ker pa izvrševanje pravilnika o gostilniških in kavarniških obratih ne spada več v področje imenovanega ministrstva, temveč ministrstva notranjih zadev, je bilo treba urediti vprašanje prenosa teh poslov pri pristojnem ministrstvu; zato sem zaprosil ministrstvo notranjih del za odredbo, da sme mestni magistrat mariborski izvrševati tudi posle iz pravilnika o gostilnih, katere posle je de facto že prevzel obenem z obrtnim referatom od sreskega poglavarja v Mariboru. Neresnična je torej trditve, da bo poskusilo veliko županstvo magistratu zoper odtegniti pred kratkim vrnjenjo pravice podeljevanja gostilniških koncesij, temveč je res, da je pravica podeljevanja teh koncesij po omenjenem pravilniku pridržana kompetenci velikih županov in ne prvoinstančnih upravnih oblastev.

Požrtvovalen organizator umrl.

V tork 25. maja je umrl tu po dveleinem bohanju g. Leopold Abram, vnet in požrtvovalen delavec v naših organizacijah, star še 43 let. Vzrok smrti: jetika. — Rodil se je leta 1888 v Ljubljah; kot enačileten deček se je udeležil ustanovitve delavskega društva na Prevaljah, komaj čakal, da doseže 15 let in s tem članstvo. In od tedaj je delal v vseh tukajšnjih kračenskih organizacijah. Posebno se je odlikoval na održi; igral je tudi drugod: po održih meščinske, dravskie in podljanske doline, celo v Rožu. — Pogreb, ki se je vrnil 27. maja, je s svojo veličastnostjo jasno pričal, kako priljubljen je bil pokojnik. Prihitelo je ljudstvo ob bližu in daleč, tudi od onstran meje. V sprevodu je šlo pet duhovnikov, Orli in Orlice, ognjegasci z gasbo in druge tukajšnje organizacije. Ljudstvo je bilo ganjeno do solz. Marlji delavec za kulturno povzdrogo našega ljudstva naj počiva v miru!

Otok po neprevidnosti ustrelil očeta.

Čuden slučaj smrti se je prijetil v St. Jerneju na Dolenskem v tork 25. maja popoldne. 38 letni milnar in žagar, Stanko Kušlan, se je spravil nad strelijanje podgan, ki so mu delale nadlego v mlinu, s puško dvorcevko. Ravno je sprožil iz zver-

nega dela mlina, nato pa se podal v spodnji mlin pogledat, če je podgano zadel. Puško je med tem odložil na vrečo. V tem času pa je navzoča 4 letna njegova hčerka iz otrošje radovednosti prijela za puško; puška se je sprožila in zadelila Kušljana v desni bok tako nesrečno, da je padel takoj v nezavest in tekmo dobre pol ure izdihnil. Zavedel se ni več in prejeti je mogel le še sveto poslednje olje. Ponosrečenec je bil občinski odbornik naše občine. To je v kratkem razdobju enega leta v Sent Jerneju že četrli slučaj nesrečne, oziroma nagle smrti.

Poizkus samomora v Dravi.

V mariborskem sanatoriju se zdravi gospa Ana U. iz ugledne rodbine na Pohorju. Pretekli petek pa je okrog pol ene nenadoma neznankom izginila iz sanatorija. Blodila je skoro celo uro po mesec ter zašla do Drave, v katero je okrog pol dveh popoldne skočila, najbrž v hipni zmelenosti. V hladni vodi pa se je zopet osvetila, pričela plavati in klicati na pomoč. Radi oblike pa je bilo plavanje onemogočeno in najbrž bi našla smrt v Dravinih valovih, da je niso opazili otroci, ki so se igrali na Pristanu. S kričanjem so opečili dijaka šeste klasi Franca Pivka, ki se je vozil v majhnu čolnico po Dravi v bližini mostu. Pogumni mladenič je hitro zavesel k potapljalci se žen ter jo zgrabil za oblike. Posrečilo se mu je, da obdržati na površju in zaveslati k bregu. V bližini Bergove tovarne je spravil s pomočjo stražnika in delavcev iz tovarne na precej strme obrežje. Rešilni oddelek je prepeljal nezavestno gospo v bolnico. Nenavaden prizor je gledala z mostu velika množica ter živahnod odobravalo in hvalilo pogumnost mladega rešitelja.

Smrtna nesreča.

V petek proti poledne se je vozil učenec 2. razreda ljudske šole Anton Rihar z malim vožnkom v Ljubljani po sv. Petra nasipu med frančiškanskim in zmajevim mostom. Za njim je prišel neki drugi deček, ki je Riharia porinil navzdol. Vozil z Riharem je zapeljal v Ljubljane in Rihar je padel v vodo. Takoj nato je skočil v vodo za dečkom g. Marjan Kunc, za njim pa je prišel rešilno lestev g. Ivan Breskvar. Obema se je posrečilo, da sta potegnili dečka iz vode. Spravili so ga takoj v postelj, a je Rihar najbrž vsled notranjih poškodb včeraj zjutraj ob 4 umrl.

Usoda dv. svet. Lubeca.

Snoči smo se telefončno obrnili v Kranjsko goro, odkoder smo dobili sledenči poročilo: V petek in soboto je odšlo 18 Skalašev, iskat v smeri proti Vršiču in dalje na Prisojnik dr. Lubeca. Do snoči zvečer sta se vrnila dva brez pozitivnega poročila. Ako ne pride tekom noči do pozitivnih rezultatov, se napotni danes ekspedicija najboljših kranjskogorskih turistov v smeri proti Jalovcu.

Po ljubljani se je včeraj splošno govorilo, da so našli dr. Lubeca pod Prisojnikom v Trenti. Govorica se je bliskoma razširila in povsod se je ta novica poudarjala kot gotovo dejstvo.

Po raznih informacijah pri uradih in znančih snoči ni bilo mogoče dognati še ničesar gozovega.

Strela ubila 2 mladeniča.

V noči na 20. maj se je po pljuškem polju ob 10 ponoči vsil dež, natis, med grmenjem in bliškom. V pljuškem mestnem vrtu so se sprehajali vajenci, da se nekajko oddahne. Pred natisom so nekateri iskali zavetje pod kostanjem; kar udari strele v kostanj in pri priči ubije dva mladeniča, tretje pa očine smrtnonevarno blizu Kraleve gosline.

Cerkveni tatovi.

Ni dolgo tega, odkar so spravili na varno zloglasnega počajalca in postopača, ki ni izvršil samo več stanovanjskih in podsirečnih tatvin, maverve je tudi prestopal posvetne pravoge naših cerkv v zlobnem namenu, da jih okrade. Sam je priznal ta pobalin, da se je vrgej na cerkvene tatvine ravno zato, ker je bil tam najbolj varen. Naši načni tatovi in vložniki so naureč že vedno sploščivali posvetene hrane in spominske svetinje. A ti lopovi pa ne pozajmo pri svojih zlodejstvih nobenih ozirov. In eden teh, ki je bržkone še le pred kratkim prekorail prag jetnišnice, je zoper vložil v stransko kapelico Križevniške cerkve in je odnesel nabiralnik milodarov za cerkev. Koliko je bilo v nabiralniku, se ne more ugotoviti, ker se ta nabiralnik prazni le v gotovih dolčenih dneh in je vseč nabranega denarja več, drugič manj, kar je odvisno od časa in obiska. Isterčasno poročajo tudi z dežele, da je bilo ukradenih, odnosno izpraznjenih še več nabiralnikov za milodare za cerkev in za revče iz več okoliških krajov. To znači, da se je pojavila pri nas zoper banda cerkvenih tatov, ki pa gotovo tudi ne priznata drugim ter lomi in krade, kjer se pač le da. Proti takim lopovom je gotovo vsako obzirnost odveč.

Katastrofalna povodenj.

Iz Sremske Kamenice pri Novem Sadu nam poročajo: Dne 25. maja popoldne je radi silnega deževja tako narasla voda v potoku, ki teče skozi Sremsko Kamenico, da je voda poplavila in odnesla veliko ob potoku se nahajajočih hiš ter zahtevala sedem človeških žrtev. Pov

Dnevne novice

★ Zbrani spisi Ivana Cankarja. Ob petdesetletnici rojstva Ivana Cankarja je Nova založba v Ljubljani začela izdajati pesnikove Zbrane spise. Doslej so izšli trije zvezki, ki obsegajo vsa dela od prvih slovstvenih početkov do leta 1901. Zbirka se bo hitro nadaljevala. Prvi zvezek (po 55, 70 ali 90 Din), drugi in tretji (po 68, 84 ali 110 Din) se dobijo v vseh knjigarnah. Kdor naroči celotne Zbrane spise pri Novi založbi (Kongresni trg št. 19), prejme zadnji zvezek brezplačno.

★ Zlata poroka. Včeraj sta v Radovljici praznovala g. Jožef Tepina, postajenčnik v pokolu, in gospa Ivana, roj. Ambrož, svoj 50 letni poročni jubilej v ožjem krogu svoje družine pri še primerno trdnem zdravju in moči. Odličnemu in zglednemu paru iskreno častitamo!

★ Smrtna kosa. V noči od petka na soboto je zatisknil v Rečici ob Savinji oči za vedno gosp. Franc Petrin, veleposestnik in lesni trgovec na Podbrežju. Nič slabega čuteč se je zdrav podal k počitku, a žal k večnemu počitku. Zadela ga je kap. Pogreb nepozabnega rajnega se vrši v ponedeljek dopoldne. N. v. m. p. Ostalim odkritosrčno sožal!

★ Umrla je v Središču ob Dravi 26. maja v visoki starosti gospa Marija Ozvald, mati univ. prof. Ozvalda. Blaga žena naj počiva v miru!

★ Odlikovanje. Odlikovan je znani hrvatski pesnik Vladimir Nazor.

★ Strokovno društvo telegrafsko-telefon-sko tehničnega osoobja kraljevine SHS s tačnim sedežem v Ljubljani je imelo dne 2. maja v Zagrebu svoj III. redni občni zbor, ki je bil dobro obiskan. Ob istem času je imelo svoj občni zbor tudi društvo brzjavnih in telefonskih strokovnih mojstrov kraljevine SHS s sedežem v Zagrebu. Na tem občnem zboru je društvo sklenilo, da se združi s strokovnim društvom, tako da bo vse telegrafsko-telefon-sko tehnično osoobje cele kraljevine združeno in organizirano v enotni, skupni organizaciji. Fuzija je bila obojestransko z navdušenjem sprejeta. Izvoljen je bil skupni odbor s predsednikom g. Šefom odseka inž. Kolaričem iz Ljubljane. Z občnega zabora so bile odposlane pozdravne brzjavke gospodom: ministru pošte in telegrafa, generalnemu direktorju, počniku gener. direktorja in načelniku telegrafskoga oddelka inž. Osani.

★ Smrt protestantskega seniora. V Novem Sadu je umrl senior evangeljske cerkve Adolf Gustav Wagner, ki je bil kandidat za protestantskega škofa v naši državi.

★ Novi podpolkovniki - rezervisti. V čin rez. podpolkovnikov so napredovali gospodje: Miloš Sečevič, Andrej Stanjlović, Mir Deležić, Vladimir Grujičić, Tihomir Šarković, Milorad Nedić, Srečko Milovanović, Alfred Satner in Branko Popović.

★ Francoska odlikovanja. Preds. francoske republike je odlikoval z redom častne legije dr. Petkovića, predsednika in Jeremija Živanovića, podpredsednika mednarodnega profesorskega kongresa prošlega leta v Belgradu. Letošnji mednarodni prof. kongres se vrši v Zenici.

ba takih apašev pojavila tudi pred delavnicno tovarne Franzl na Privozu. Bili so širje. Odtrgali so že pločevinasto ploščo na oknu in so hoteli vdreti v notranje prostore. Slučajno pa je čula ropot služkinja, ki je šla radi domačih poslov kasneje spati, in je šla pogledat, kaj to ropotovanje pomeni. Strahonepetni lopovi pa so jo pravočasno začuli in pobegnili.

○ Dva nevarna ptička je aretirala včeraj naša policija. Prvi je kriminalistom dobro znan, komaj dvajsetletni Ivan Grozdek. Je znan tudi koles in je bil zasačen pri tativni kolesu na kolodvorski restavraciji v Domžalah. Ukraden kolo so dobili pri nekem trgovcu, ki ga je kupil od njega pod pretvezo, da je kolo last njegovega brata, in ga prodaja, ker je v veliki denarni stiski. — Podoben ptiček je tudi prijadal v varno policijsko zavetje in sicer neki France Gartner, ki je bil uslužben v zadnjem času kot pomožni delavec pri večih ljubljanskih podjetjih. Pri svojih delodajalcih je pokradel ta mož več različnega blaga, za katero je imel že dogovorjene poceni odjemalce in je nato s skupičkom pobegnil v Zagreb. Ko je fant na ta način pridobljeni denar zapravil, se je skesan vrnil v Ljubljano, kjer ga je pa na povratku s kolodvora zasegla roka pravice.

○ Škrlatinka in varstvo proti njej. Škrlatinka e akutno nastopajoča naležljiva bolezen, koje glavni znaki so: iz zelo majhnih pegic obstoječi izpuščaj, ki se često stavlja v večje pege ter angina. Bolesen nastopa nenasoda: bljuvanje, bolečine v grlu, utrujenje in vročina najavljajo izbruh bolezni. Bljuvanje se v prvih urah večkrat ponavlja, mraz in vročina se menjata, telesna topota naglo raste do 39–40°C. Pri malih otrocih radi nastopajo krči. Bolnik tozi o glavobolu, o bolečinah v grlu, zlasti pri požiranju, o trganju, o bolečinah in tegobi v udih. Obraz je vročinoč zardel – le okrog ust in brade je bolnik bled. Sluznica v ustih okrog jezička je temnordeča, obe nebni bezgavki sta močno zarekle, temnordeči. Jezik kaže zamazano belo oblogo in na koncu ter ob robah rdeče pike. Že prvi ali drugi dan se pokaže na obrazu, ki je zarekbel in zabuhel, posebno živa rdečica, na vratu in prsih se pojavijo majhne, na gosto posejane nežno rdeče pegice – ki pa se tu in tam stavlja v velike nepravilne pegice. V teku dveh dni se pokažejo izpuščaj tudi na rokah in nogah, predvsem na notranji strani udov. Izpuščaj se množi do petega dne in postaja vedno bolj ognjeno ali škrlatasto rdeč. Obenem z njim raste tudi vročina do 40 stopinj. Po petem dnevu začne pege izginjati, kakor tudi rdečica v ustni duplini, na jeziku in nebni bezgavkih. Že pri obledevanju peg nastopa lušenje kože, najprej na vratu in prsih, pozneje na ostalih delih telesa. Do konca šestega tedna prenega tudi lušenje kože. Mnogi slučaji te bolezni so tako lahki in znaki tako malenkostni, da je obolenje težko dognati, dočim so zopet drugi slučaj, kjer bolnik umre v teku 30 do 40 ur. Zopet v drugih slučajih se priklučujejo prvotni bolezni druga obolenja, radi katerih bolnik često umre, zlasti gnojno vnetje nebni bezgavki, vnetje ledvic, vnetje srčne mreže, vnetje notranjega ušesa, vnetje srca in mnogotera druga obolenja. Posebno imenovani lahki slučaji obolenja so nevarni za prenašanje, ko bolnik opravlja še svoj posel, hodi v šolo in se igra z drugimi otroci, ki se od njega okužijo in veliko težje obole. Če v kraju že razsaja bolezen, je potrebno, da že pri malih anginah, glavobolih in sumljivih vročicah bolnika izoliram, položimo v posteljo in kličemo zdravnika. Bolesen izbruhne najprej v krajih, ki so gosto oblijdeni. Prenaša se od človeka na človeka. Zlasti šole, igrišča, otroški vrtci – so krajji, kjer se okuženje širi, ker je bolnik že pred pravim izbruhom bolezni okužljiv in postane nevaren za vso okolico prav do konca bolezni. Za škrlatinko so posebno dovoljni otroci od 3–10 leta; zlasti jeseni in pozimi se jih bolezen rada polasti, kjer se je malenkostnemu prehlajenju težko izogniti. Kdor je bolezen enkrat obolen, ostane pred njo varen celo življenje. To varnost pred škrlatinko pa pridobi človeško telo tudi, ako ga proti tej bolezni cepimo. Cepljenje proti škrlatinki se vrši trirat v razdobju 5–8 dni. Posebno važno je cepljenje proti škrlatinki v družinah z več otroci, pri šolski deci, v krajih, kjer bivajo ljudje na gosto in kjer je možnost okuženja in prenosa bolezni največja. Če izbruhne škrlatinka v kraju v večjem obsegu, je možno zajeti njen nadaljnje širjenje le na ta način, da sploh vso deco cepimo proti njej. Predvsem naj bi starši v blagor svojih otrok, ki so neprestano ogroženi po te bolezni, dali cepljenje svoje otroke. Cepljenje samo je popolnoma brez nevarnosti. V Zagreb so letos preceplili okoli 14.000 otrok in so škrlatinko skoraj popolnoma zatrli. Higieniški zavod v Ljubljani je letos v mesecu marcu cepil proti škrlatinki šolsko deco v Mostah, ker se je tam stalno pojavljala ta

A. Gspan, fil.

stavil. Tako me na primer izprašuje: »Stric, ali so res tri božje osebe?«

»Res!«

»Koliko staviš?«

Ali je res $2 \times 2 = 4$?«

Res!«

Koliko staviš?«

Ali mi bo kupil boter uro za bitimo?«

Mislim, da bo «

Koliko staviš?«

In tako gre, staviš sem, staviš tja, staviš gor, staviš dol, ves božji dan.

Zadnje čase pa mu ne da miru nekaj drugega. Nekje je dobil časopis, kjer je videl naslikano srečko za zgradbo Stadiona. Prišel je k meni in treba je bilo razlagati, kaj je Stadion, kaj je loterija, kaj žrebanje in tako dalje prav do večerje. Pri večerji se je nekoliko umiril, bila je po njegovem okusu, potem pa je začel:

»Stric, ali bodo tam tudi letali?«

»Tudi, kolikor bo kdo hotel.«

»Ali si bo kdo tudi hlačke pomazal?«

»Mislim, da si jih bo tudi, če jih bo imel.«

»Ali bo polem tudi lepen?«

»Veš Matejček, tam bodo letali le veitki fantje, takih pa ne lepo!«

»Ali bom smel letati tudi jaz, kadar bom velik?«

»Tudi, če boš hotel.«

»Stric, kaj pa so dobitki?«

In sledila je zopet razlaga, dolga in načanca.

bolezen. Cepljenih je bilo vsega 493 otrok, od katerih je približno 70% pokazalo reakcijo na metu cepljenja odnosno splošno reakcijo, ki pa je izginila tekom dveh dni brez posledic. Od cepljenje šolske dece ni dozaj še nihče obolel, obolelo pa je od tedaj že več drugih necepljenih otrok, kar jasno kaže veliko vrednost cepljenja proti škrlatinki. Ker nastopa v zadnjem času težka škrlatinka tudi v Ljubljani, je najnaj potreba cepliti tudi ljubljansko šolsko deco. Dr. I. P.

Uživajte čajno maslo »Jagoda«

K binkoštni katastrofi v Kamniških planinah.

(Osrednjemu odboru SPD.)

Na binkoštno nedeljo so končala tri midea življenja na poti Krvavec–Kokrsko sedlo. Če premišljamo o vzrokih tega težkega dogodka, moramo radi ljube pravičnosti pribiti naslednje: Slovensko planinsko društvo je pred prazniki objavilo po naših dnevnih vabilo za poset naših planin in razglasilo otvoritev nekaterih koč. Pri tem pa ni upoštevalo dejstva, da radi letošnje pozne zime, nekatere poti do izvestnih koč še niso uporabne za sirske plasti slovenskih turistov, pač pa le za dobro izvezbane planince in s tem, po mojem mnenju, v precejšnji meri pripomoglo do te težke nesreče. Slovenskemu planinskemu društvu je znano iz svoje statistike, da število članov naravnja in da je od leta do leta živahnostna frekvencija. Iz tega je sklepati, da je med turisti vsako leto precejšen odstotek začetnikov. Previden človek, zlasti pa planinec, ne bi se slape mimo te točke. Društvo se očividno ni demisilo tega momenta in spustilo v javnost vabilo, ki ga je popadel ravno nevednejši del občinstva. SPD je zasedovalo pri tem le svoje notranje interese, na izleženike same pa ni pominilo! In tako je sledila katastrofa, ki je že druga te vrste. Spominjam se sličnega slučaja, ki se je dogodil pred leti, tudi za binkošči, na poti Kamniško sedlo–Okrešelj. Turist-začetnik ničesar ne računa z danimi okoliščinami, zlasti ne pozna svojstev snega in ledu, gre na pot, ker ne ve, da traja v visokih legah še trda zima, tja do meseca junija. V svoji neizkušenosti si izbere not, ki niti v visoki seziji ni brez nevarnosti (ker ni zadostno zavarovan!) in tako je katastrofa neizogibna. Če si že izurjen turist privošči v tem času kaj takega, si pripravi opremo, in ne računa z udobnostjo v kočah, ker je ni deležen niti pozimi niti poleti! Preprčan sem, da bi zadnji dogodek izvesal, če bi bila koča še zaprta, al pa ce bi odbor omenjenemu vabilu pripisal stavek, da te in te poti radi snega ne priporoča! Sploh z lastnostjo opoznamo, da se odbor jako malo zanimal za turističko in da vrši ravno TK »Skala« vse one dolžnosti (markiranje, reševalne ekspedicije), ki po vsej pravici sedijo v delokrug SPD! Smotreno bi bilo, da bi planinsko društvo in planinam živilovalo toliko pažnje, da bi uvedlo posebne kontrole pred otvoritvijo koč, da bi v to določeni funkcijonarji (če ne drugače – honorirani) pregledali o pravem času poti, ki so na planinskem zemljovidu označene kot markirane, in se prepričati, ali so markirane in zavarovane. S tem še ni izpoljena nujna planinskega društva, da se šopirijo po bočinjki dolini razne dependance, avtogačare in ledenece in da se sprejhajo po mestu g. inkasantje, treba je poskrbeti za življensko varnost svetih članov! Preprčan sem tudi, da bi si marsikdo izbral za binkoščni oddih tuge v nižjih legah, ko bi se bilo treba izogniti posameznim kočam.

Slovensko planinsko društvo je bilo nekdaj vzorno in agilno, in to tedaj, ko mu je bila nemška konkurenca neprestano za petami in mu za vsakim ogromom grozila s pogonom. Zdaj pa nekam malomeščansko dremlje in samo še – kasira! Pravim, da bi bilo dobro pritegniti v odbor nekaj mladih, elastičnih ljudi. A. Gspan, fil.

Maribor

○ Cankarjeva proslava. Društvo slovenskih književnikov se je odzvalo povabilu Marijanom in bo priredilo v soboto 5. in nedeljo 6. junija Cankarjevo proslavo, na kateri bodo sodelovali: z uvodnim govorom dr. Išidor Cankar, dalje: France Koblar, Franc S. Finžgar, Oton Zupančič, Fran Albreht, Vida Jerajeva in drugi. Proslava se vrši v gledališču.

○ Sprememba pri oddaji mizarskih del v novi občinski hiši v Smetanovi ulici. Mi smo že poročali, da je oddal mestni svet mizarska dela v novi občinski hiši v Smetanovi ulici tvrski Klančnik in Kompare. Tvrda je radi prenike ponudbe zaprosila za razrešitev od pedelitve in tako je oddal mestni svet mizarska dela v zgoraj omenjeni hiši drugemu najljepšemu piondniku g. stavbenemu mojstru Nassimbeni, ki tudi zida to novo poslopje.

○ Pezdravni večer motociklistov se je vršil sinoči zvečer v Gambrinovi dvorani. Večer je priredil došlim gostom in tekmovalcem na današnji dirki mariborski Motoklub. Na dirko so dospeli gostje iz vseh delov države in iz Avstrije. Dovoljan se vrši skozi mesto propagandna vožnja motociklistov in avtomobilistov.

○ Vokalni koncert Glas. Matice v Mariboru se vrši definitivno dne 2. junija zvečer ob pol 21. uri. Redi zunanjih gostov nastavlja Glasbena Matice svoje koncerte redno na sredo zvečer. Tudi sedanji je v sredo pred R. T. Program tega koncerta je v veču roku izbran in obeta obiskovalcem par zelo lepih trenutkov. Izmed domačih skladateljev so zastopani Dev. E. Adamčič, Foerster in Dr. Schwab, nadalje Hrvat Blagoje Bersa, Srb Mokranac, Ukrajinec Nižankowsky in Rus Grčaninov. Slednjega skladbe »V gozdni tisini« je brez dvojnega najtežja kompozicija cesarjevega včerina in ena najtežjih skladb sploh. Poje jo osmeroglasen ženski zbor. Dne 5. junija se ponovi ta koncert v Ptiju, dodat se mu bo pa še en krasen odlomek iz Hajdnovih zletnih časov. V Rog. Slatini poje Gl. Matica dne 10. julija.

○ Prizrenanje grmičevja ob pešpotih. Ob mnogih pešpotih sega vršno grmičevje skozi ograjo in ovira s tem osebni promet. Vsi posetniki vrtov se pozivajo, da prireže grmičevje, ki raste v zračno prostornino mestne občine. V slučaju, da bi ostal ta poziv brez pospešen, bo mestni magistrat mariborski ukrenil vse potrebno, da se izvrši to delo na stroške in odgovornost določenega posestnika. Mesni magistrat mariborski.

○ V spanju okrajen. Neki Matevž T., delavec iz Gerečje vasi, je čakal na mariborskem kolodvoru v noči od 28. na 29. maja na vlak. Sedel je na kopli pred kolodvorom ter ulrijen zadrel. Priliko je izrabil neznan test, ki je zaspal eden od srečnih sreč. V soboto 5. junija po prihodu izletnikov bo najprej seja uprave Zvezze magistratnih uslužencev in nato družbeni sestanek v Narodnem domu. V nedeljo se bo vršil skupni sestanek vseh članov Zvezze in bosta ob tej priliki dve predavanji: eno o novem občinskem zakonu, drugo o organizaciji magistratnih uslužencev. Po skupnem obedu se razdelijo izletniki v dve skupini: ena bo napravila izlet v Slov. gorice, druga si bo ogledala falso elektrarno in tovarno za dušik v Rušah.

○ Mestno kopališče ob Dravi v Mariboru. V petek popoldne se je vršil komisijonalni ogled Käferjevega kopališča ob Dravi, katerega ima v najemnu mestna občina. Komisija je dognala, da to kopališče nikakor ne odgovarja zdravstvenim predpisom. Ravno pri kopališču se stekala v Dravo dva hišna kanala in eden od glavnih. Ta glavni kanal bo v najkrajšem času znatno povečan, ker bo pritegnil nove hišne kanale iz Smetanove ulice, kjer stoji nova občinska hiša in se bo spuščal preko Vrtnje ulice v Dravo pri kopališču.

○ Nevaren pijance. V takozvanih Dankovih barakah v Magdalenskem predmestju ima policija vedno dovolj opravka. V teh barakah je zbirali najbednejši slojev, ki so brez strehe in zavetišča in med njimi so razni ljudje z temno preteklostjo. V noči od 28. na 29. maja je moralna policija v barakah zopet intervenerati. M. Matija se je vrnil domov vijen ter grozil sostanovalcem z dolgim nožem. Nekaterih, ki so se mu približali, se je hotel tudi dejansko lotiti in sigurno bi se bil izvršil zločin, da ni policija pravočasno posegla vmeje ter nevarnega pijanca razrožila in zapria.

○ Čudna ponudba. Staro Dravsko vojašnico je radi nezdravih prilik zapustilo vojaško pred dobrim letom. Prazne prostore, koliko so pač uporabni, so zasedli razni brezstanovanjski reveži in so jih prenaredili vsak po svoji skromni možnosti. Vojna oblast je ponudila občini, da jej prepusti Dravsko vojašnico za eno leto, naj jo preuredi v stanovanje.

Nisem več vedel, ali naj bi se jezil ali smejal. Pa me je premagal starosanski ponos in sem šel hladiti svojo jezo. Pri travniku sem se ustavil ter kupil cigaret in sreč, da bi tudi jaz zadel sobno opremo, električni likalnik, prešeče odeje, vrečo moke in žepne robce. Ako mi sreča nakloni te raznolike darove, me bo mogoče pa le katera vzela, seveda kake takez dobro idočo trgovino, ki se radi konkurza pruda, ne bi maral. In potem se bom umaknil sestri, ki pravi, da smo sedaj preveč na tesnem in sem samo za nadlego pri hiši, ko je stanovanje že itak majhno.

Ko sem bil v gostilni pri »Priazni Marijanici« utoplil v kozarcu vina užaljeno srce, sem se vrnil domov.

Zvečer sva se z Matejkom kregala in prepirala, kdo bo zadel. Trdil sem, da bo sreča na moji strani, pa me je prekinil neugnani nečak:

»Stric, koliko staviš? Koliko staviš?«

vanjsko hišo, a v slučaju potrebe si pridriži vojaška oblast pravico, da civilisti vojašnico takoj izpraznijo in prepustijo prostore vojaštvu. Mestni svet je to že na prvi pogled čudno ponudbo zavrnil in naj ostane vojaški orar še zanaprej neomejen gospodar Dravske vojašnice.

○ Moški zbor »Maribors« ima v pondeljek ob 8. uri zvečer v bančni dvorani na Aleksandrovi

□ Poverjenštvo Mohorjeve družbe na Goriškem v Mariboru sporoča vsem, ki želijo za 20 Din dobiti lepe knjige goriške Mohorjeve družbe, naj se zglašijo pri vratarju v frančiškanskem samostanu. Za prihodnje leto bo družba izdala te-je knjige: Koledar, Legende o sv. Frančišku (Meško), Otoška čitanka (krožek slov. učiteljev), Jelkin nageljček (Kumičič). »Ljudska povest.«

□ Cerkev sv. Jožeta v Studenih se bo začela popravljati, kar pozdravlja vsi v Studenih in v Mariboru. Zato pa bodo gotovo tudi vsi dali po svoji dobrvi volji in dobrem sreču, ko bodo očetje kapucini pobirali za popravila cerkve.

□ Instalacija luči v parku se je začela izvrševati. V glavnem drevoredu bo 6 velikih luči, enako bode napeljana razsvetljiva tudi nad stranska pata, katera so redno izprehajališče. Vpeljavo luči v park je posebno poždraviti. Pripomnili bi pa le to, da je manj pravilno, ko se luči montirajo kar na drevesa.

□ Manjša loterija. V parku je bilo videti sledič vsekakor izreden prizor. Koncem šol. leta se vršijo velike trgovske transakcije za stare knjige med dijaki. Letos je prišel neki dijak na brihtno misel. Napravil je loterijo. Za 1 Din lahko dobiš eno knjigo. In tako jih je srečkal 50 za eno knjigo. Dijak, ki je knjigo prodal, jo je dobro prodal, in oni, ki je kupil, jo je poceni kupil, a ostali so gledevali žalostno za svojim dinarjem. Vsekakor — moderno.

□ Prodaja Čučkovega imetja v Strnišču pri Ptiju. Prodaja Čučkovega imetja v Strnišču pri Ptiju se bo vršila 1. junija. K tej prodaji se pelje tudi mariborski g. župan in strokovnjaki in stavbenega in vodovodnega mestnega podjetja. Čučkova podjetja v Strnišču so oprenljena z moderno električno napeljavjo, kanalizacijo itd. Ob prilikli razprodaje bo mariborsko odposlanstvo kupilo za mesto marsikaj potrebnega in to po bolj znižanih cenah.

100.000 Din za 10 Din
lahko zadene, kdor kupi srečko loterije družila
»Trgovska akademija« v Ljubljani
855 dobitkov od 50 do 100.000 Din

Celje

Shod celokupnega krščansko-socijalističnega delavstva. Celjska podružnica »Krkove mladine« sklicuje se danes popoldne ob treh v dvorani hotela »Beli vol« sestanek celokupnega krščansko-socijalističnega delavstva iz mesta Celje in bližnje okolice. Na shodu bo v imenu ljubljanske centrale poročal tov. France Žužek o sedanjih in bodočih nalogah krščansko-socijalističnega delavstva. Dolžnost vseh članov in članic »Jugoslovanske strok. zvezze«, »Poselske zvezze«, »Delavske zvezze« in »Krkove mladine« je, da se tega shoda polnoštevilno udeleže in da pripeljejo s sabo še priatelje našega gibanja. Z ozirom na to, da zboruje že 12. in 13. junija v Celju I. kongres kršč. socijalistične delavske mladine, je danšnji shod še posebno važen. Zato naj velja: Vsi na današnji sestanek!

□ Cvetlični dan. V soboto 5. junija je vrši cvetlični dan in drž. krajevne zaščite dece in mladine v Celju, da pridobi vsaj nekaj sredstev za ubogo deco. Saj je vendar v korist nas vseh in v korist naše države, če bi se nekaj skrbnevo ozirali na pravo človeško vzgojo naše mladine. Zato prosimo blagohotnega razumevanja in ljubezljive naklonjenosti.

Prepričajte se o trpežnosti
vrvarskih izdelkov
iz prve kranjske vrvarne

Ivan N. Adamčič
Ljubljana, Sv. Petra c. 31
In pri podružnicah Maribor, Vetrinjska 20 ter Komnik Šutna 4

prisostvovali izredno redkemu prizoru, ki se morda mnogo let ne bo več pripetil v Sredozemskem morju.

A naša sreča zupustila je nas v glavnem mestu Sicilije, v ponosnem Palermu. Prišli smo skoraj dve uri prej nego smo mislili, luški kapetanat je imel že ob 11 brzojavko o našem populudanskem prihodu. Piloti smo priklicali, točno nas je pripeljal v pristan, kjer so nam odkazali mesto med samimi tovornimi parniki, dokaj daleč od glavnih ulic. Pred nami se je razprostiralo veliko mesto, nam nasproti se je z morske obale dvigala plemenita oblika »Monte Pelegrino«, radovedni smo čakali, da stopimo na obrežje. Kakor da bi trenil, so obkolile naš parnik mnogoštevilne barke in z južno živahnostjo so nam iz bark molili nasproti razglednice in male ter velike albume, vse z napisom »Ricordi di Palermo«. Že je prišel na krov agent »Jadranske plavilbe« in telefonično smo si naročili nad 20 avtomobilov, ki so v istini prav kmalu pridrili na obalo. Seveda, Italijani so si zopet dovolili nedolžno žalo, da smo morali ostati komaj šest korakov od »mola«, na katerem je bil naš parnik z vrvimi privezan. »Naj si zaslužijo naši barkaroli nekaj lir!« Sedaj prihiti tudi čolnič z rmeno zastavo, kapetan mu izroči brodove papirje in vsi čakamo na »libero pratico«, na dovoljenje, da smemo z broda na kopno. Povod drugod je bila stvar opravljena v najkrajšem času, zdravnik z luškega kapetanata je takoj ugotovil, na ni na krovu nobene naležljive bolezni in — prosti

sмо bili! Drugače pa v Palermi. Čakali smo pol ure, nestrapno čakali eno uro, še drugo uro in silna ogorenost je izbruhnila med sicer tako mirnimi izletniki. »Pelpimo se dalje!«, »Nikar ne izstopimo!«, čim dalje glasnec se se čuli taki klici. Naš vodja, g. Milić iz Zagreba se je uveril najprej o tem, ali mamo dovolj premoga za dolgo vožnjo v oddaljeni Gruž-Dubrovnik, potem je poklical nadkletjarja Matka, češ, imamo li dokaj živil na krovu. »Dovelj!« se glasi odgovor. »Tudi mesa?« — »Tudi tegaj!« In takoj je storjen sklep, nihče ne sme iz ladije, demonstrativno hočemo ostaviti negostoljubno mesto. In temu sklepu smo vsi pritrdili, napisali tudi one naše dame, ki bi se sicer zelo rade sprejavale po ulicah velezanimivega mesta. Sedaj, ko smo ga čakali dolgih 2½ ur, pridrli v avtomobilu zdravnik pristaniškega oblastva. Takoj nam je dal dovoljenje podati se v mesto, a mi nismo več marali. Demonstrativni odhod je bil sklenjen in ostali smo možbeseda. Pač smo morali čakati še do 20, da so nam vrnili naše brodove papirje, potem je naš vrli »Karadžordže«, okrašen z »velikim paviljonom« zavozil prav notri v pristan, krepko je zatulila parna sirena in potem se parnik elegantno zasuče in — oblastno odpotuje v odprto morje!

Na krovu se je pilot zelo poahljivo izjavil o našem ukrepu. »Saj ni prvič, da je naš luški kapetan zagrešil tako netaktnost. Večkrat so angleški in ameriški parniki morali čakati no cele ure na »libero pratico«, do-

Ptuj

□ Stefan Bizgee je hotel Kakor kak komar opiskati očete minorite v Ptuju, zato se je poslužil Macafiziljevega sloga in je v 110. štev. »Jutrac« napisal pamphlet na vneto delovanje očetov minoritet, ki so po milodarh svojih župljanov in drugih dobrotnikov nabavili za cerkev orgle, da so v ponos župniji in Sloveniji. Nove orgle, ki stanejo 235.000 dinarjev, delajo čast Ptuju, ki slovi po svoji glasbeni nadarjenosti in gojilji lepe pesmi. Kakor slikamo, dolgujejo za orgle še nad 60.000 Din. Tako delo treba po liberalinem receptu oblati. Pri slavnostnem obduvu so bili navoziti g. veliki župan Pirkmaier, g. vladni svečnik okrajin glavar dr. Vončina, predstavniki vseh državnih uradov, okoliški župani in drugi dostojanstveniki. Bizgee se je v »Jutru« debelo zlagal in spravil marsikaterga udeležencev v zadrgo. Pri cerkevnu koncertu je sodelovalo Slovensko pevsko društvo, ki stoji v večinoma iz privržencev samostojne demokratske stranke. Zato je umenvno, da pošteni demokratje obsojajo tako pisane. Pa ko bi se člančil inel espirita! A Bizgee je proti Macafizelju muha. Kaj! Še muha nil! Ko je bila okoliški župan Bizgee duhovitost, je reklo: Pri nas poznamo tole pesem:

»Smo vidli enega komarja,
smo rekli, da je rus.
Ta beščja nas bo opikala,
nas bo opikala, opikala.«

Ormož.

V predmestni okolici Hum se je izvršil v noči od 14. na 15. maja vlon v hiši posetnika Erhartiča, Skoda je precej občutna, ker so tafoti odnesli vse, kar jim je prišlo pod roko. Vlonci so za zdaj še neznan, vendar so jim orožniki že na sledu.

Novo vrnarijo bomo dobili v Ormožu, ki bo govor vzbudila splošno zanimanje za umno vrnarstvo kot poseben vir gospodarske okrepite.

Pribičević baje pride preko hrvatskega mostu k nam, da na shodu pove, kako veliki prijatelji slovenskega naroda in vseh, ki v Sloveniji najtežje davke plačujejo, so demokrati, očetje nesrečne centralistične ustawe. Davkopljevalci mu bomo davneno položnico poklonili v znak »priznanja centralizmu.«

Metlika

Smrtna kosa je v Metliki tekem 10 dni po-kosila kar 5 moških. Od teh sta bila dva otroka, trije pa odrasli. Lani smo celo leto imeli iz mesta le 10 mrljev.

Mrtvega so našli ob cesti proti Vinomu Jerneju, Turku, ki je bil doma nekje od St. Jerneja, a se je rad držal v našem okraju. Zadela ga je možganska kap.

Nova gasilna društvo so ustavili na bin-končni pondeljek na Božakovem. Brizgalno tam že tek imajo.

Vodoved in elektrike nam preskrbi mestna občina. Načrt je napravljen. Da le ne bi ostalo samo pri načrtu!

Sam g. Pribičević bo imel 13. junija manifestacijski shod v Metliki na glavnem trgu. No, vi-delj smo Radlja, zdaj bomo pa se Pribičeviča!

Navodila za fotografje-amaterje

Izšla. — Cena Din 16.—
Drogerija A. Kanc sinova, Ljubljana

D. M. v Polju.

Oreč prozauje letos dvajsetletnico svojega obstoja. Da ta jubilej dostojno proslavi, si bo letos nabavil svoj prapor, katerega izdeluje tvrdka Nežkuda v Ljubljani. Blagoslojen bo dne 4. julija t. l. Ob tej prilikli prirede »Oreč« veliko okrožno javno telovadbo, po telovadbi pa bratsko zabavo. Na se je jubilejni praznik res dostopno proslavi z veliko udeležbo da priznaju našim mladim borecem. Spomnimo se, koliko nam ravno ta organizacija vsegi res dobrih in za dobro stvar vnetih mož. Možje, ki stojijo danes vsem našim organizacijam boddli političnim, strokovnim ali proučevalnim načelu, so izali z matim izjemami vse iz orlovske sole. Zato na dan 4. julija vsi, ki z nami simpatizirate, pridite v D. M. v Polju.

Spomenik v svetovni vojni padlim bo odkrila podružnica zvezle slov. vojakov pri D. M. v Polju dne 18. julija t. l. Kip izdeluje akademični kipar g. Dolinar. Cel spomenik pa tvrdka Vodnik v Ljubljani. Odbor podružnice živahnega dela priprave za to slavnost. Prostor za spomenik je izbran na trgu pred cerkvijo. Z zgradbo temelja se je baje že priselo. Da bo spomenik vreden D. M. poljskih župljakov, naj se enkrat zadostuje to, da bo tehtal čez 10.000 kg. Po načineni ugotovitvi je vseh v vojni padlih faranov 94. Ta številka je velika in vredna res dostopnega spomenika.

smo bili! Drugače pa v Palermi. Čakali smo pol ure, nestrapno čakali eno uro, še drugo uro in silna ogorenost je izbruhnila med sicer tako mirnimi izletniki. »Pelpimo se dalje!«, »Nikar ne izstopimo!«, čim dalje glasnec se se čuli taki klici. Naš vodja, g. Milić iz Zagreba se je uveril najprej o tem, ali mamo dovolj premoga za dolgo vožnjo v oddaljeni Gruž-Dubrovnik, potem je poklical nadkletjarja Matka, češ, imamo li dokaj živil na krovu. »Dovelj!« se glasi odgovor. »Tudi mesa?« — »Tudi tegaj!« In takoj je storjen sklep, nihče ne sme iz ladije, demonstrativno hočemo ostaviti negostoljubno mesto. In temu sklepu smo vsi pritrdili, napisali tudi one naše dame, ki bi se sicer zelo rade sprejavale po ulicah velezanimivega mesta. Sedaj, ko smo ga čakali dolgih 2½ ur, pridrli v avtomobilu zdravnik pristaniškega oblastva. Takoj nam je dal dovoljenje podati se v mesto, a mi nismo več marali. Demonstrativni odhod je bil sklenjen in ostali smo možbeseda. Pač smo morali čakati še do 20, da so nam vrnili naše brodove papirje, potem je naš vrli »Karadžordže«, okrašen z »velikim paviljonom« zavozil prav notri v pristan, krepko je zatulila parna sirena in potem se parnik elegantno zasuče in — oblastno odpotuje v odprto morje!

Na krovu se je pilot zelo poahljivo izjavil o našem ukrepu. »Saj ni prvič, da je naš luški kapetan zagrešil tako netaktnost. Večkrat so angleški in ameriški parniki morali čakati no cele ure na »libero pratico«, do-

Trbovlje

Razdelitev podpor reducirancem. Vsebuje 5375 dinarjev, katero je bil odpadal viški akcijski odbor, se je v petek začela razdeljevati med najpotrebitnejše reducirance. Denar se je razdelil med 114 oseb in so prišle v prvi vrsti v pošte vzdove in druge ženske z otroci, ter staroupočojenci. Na osebo je prišlo po 40 Din, na posamezne otroke pa po 13 Din. Kakor pri vsaki delitvi podpor, se je tu zopet pokazalo, da bi bilo treba napraviti čudež, da se tisočglava množica, katera danes živi v Trbovljah v bedi, nasiti s petimi hlebi kruha.

Zužemberk

Naše župnišče se z vso naglico popravila. Zidarska dela hitro napredujejo. Dela se s par izjemami samo z domačimi možmi. Delavci in vozniški bodo precej zaslužili. To je tudi prav; naj ostane denar v fari, ki ga bo moral plačati. Ni pa prav, da nekateri hujščki domače ljudi odvračajo od dela, češ, da bodo morali delavci in vozniški plačevati še posebne doklede. Tudi ni prav, da gredbeni oblasti in vplivne osebe bombardirajo s protesti in prošnjami, naši se delo ustavi. Radovedni smo, koliko se bodo za župnijo stroški zmanjšali, če se delo sedaj v sredi ustavi, ko se vrati vendar natančno po predloženih in potrjenih načrtih in proračunih. Ob grunten hostec, to je najpogosteje udržljiva, katero vtičijo ob gradbi župnišča hujščki nad glavami naših kmetičkih posestnikov. Najglasnije kričijo tako tisti, ki so prej vse prizadeli, da se ne bi župnišče popravljalo z dokladami na pijače in so s pritožbami res dosegli, da so se ti stroški prevallili na direktne davke. Binkoštni ponedeljek pa smo sišli, da je največji kmetski posestnik v župniji plačal v vseh šestih letih, kar se bo pobirala na klada za župnišče, okoli 2000 Din ali 200 predvojnih kron. Večina jih bo plačala okoli 500 do 750 Din ali 50 do 70 predvojnih kron. Ko bi bilo treba naenkrat vse plačati, bi ne bilo prehudo, kaj šele, ko se bo plačalo v 8 letih obrokih. Pesem o prizadajanju gruntonov je torej dokaj neslašna, zlasti če jo poje kdo, ki na en semanji praznik zapije ali zakvarja več nego bo plačeval za župnišče v vseh šestih letih.

Varaždin.

Naše župnišče se z vso naglico popravila. Zidarska dela hitro napredujejo. Dela se s par izjemami samo z domačimi možmi. Delavci in vozniški bodo precej zaslužili. To je tudi prav; naj ostane denar v fari, ki je obenem zelo otežkoči, je ta, da se mora vaje na drogu v bradijki kakor tudi suvanje krogle in skoke izvesti simulano, t. j. po 4 in 4 telovadci izvajajo predpisane vaje hkrati in skladno na vseh štirih orodjih.

Poleg tekme mednar. vrst, se vrši tudi tekma posameznikov za mednarodno prvenstvo v orodni telovadbi, v peteroboj lahke atletike in posameznikov panogah lahke atletike.

Tekem posameznikov se morejo udeležiti vse člani mednarodnih vrst. Tekma za mednarodno prvenstvo posameznikov v orodni telovadbi obsegajo:

Prosta vaje; drog; bradijki; konj z ročaji in krogli v krogli. Peteroboj lahke atletike obsegajo:

Prosta vaje; dviganje 25 kg težke ročke (z vsako roko desetkrat); suvanje krogle; skok v višino (z zaletom) in plezanje po vrvi (8 m).

Posamezne panoge lahke atletike so: Teki, hoja; disk; kopje; skok s palico; skok v višino (z zaletom); skok v daljavo (z zaletom); suvanje krogle; plezanje. Omenjeno bodi,

Stališče Lloyda Georgea omajano.

London, 29. maja. (Izv.) Lord Grey je svojem klubu izjavil z ozirom na spor v liberalni stranki tole: »Ne maram razpravljal teje zadevi, vendar izjavljam, da sem osebno popoloma za lorda Oxforda (Asquith), ki je bil vedno najpotrežljivejši in najhrabrejši vvariš. Če so sedaj nastale v liberalni stranki težkoče, to ni njegovo delo. Vsakdo, ki ga zorna ni začuden, ker so sedaj te stvari prišle na dan, marveč ker so se tako dolgo zavlačevali.«

Lord Grey je kritiziral vlado, ker je letosko leto najprej odrekala vsako podporo tem pa naenkrat spričo grožnje s splošno davko popustila. O splošni stavki je izjavil: Ce hoče država ozdraveti, se morajo razmerja med delavci in delodajalcem izpremeniti. Tri lastnosti potrebujemo in jih moramo do skrajnosti izrabiti: upoštevajmo energijo, izkušnje, podjetnost in vednost delodajalcev, veliko možnost in silo angleškega delaveca, in imejmo voljo za sporazum med delavci in delodajalcem. Ko bo rudarski štrajk končan, ne morejo podjetniki misliti na razbijanje strokovnih organizacij. To bo pomenilo nadaljnjo industrijsko vojno.«

London, 29. maja. (Izv.) Evening Standard poroča, da je grupa liberalcev sklenila, da bo v torek na prihodnji seji stavila predlog in nezaupnico Lloyd Georgeu.

Francoski radikali v sporu z Briandom.

Pariz, 29. maja. (Izv.) Prva posledica vtoritvene seje zbornice je velika nejevolja v radikalni stranki, ker je Briand zavzel tako odločno stališče proti radikalni interpelaciji o sanaciji franka, in pa z isto odločnostjo branil radikalne zahteve po razpravi o volivni reformi. Zato je Herriotova stranka sklenila, da bo najkasneje v 8 dneh vložila novo interpelacijo o finančnem vprašanju, zahtevala tačnjo razpravo in pozvala svoje zastopnike v kabinetu, da razčistijo zadržanje ministarskega predsednika napram radikalom. Ti sklepi so vzbudili veliko pozornost, ker bodo radikalni ministri odstopili in izvzvali krizo glede kabineta, če se spor ne izravnava. Radikali poudarjajo, da je v njihovi stranki nastopila razdvojenost, ker je Briand tako nenašoma stavil vprašanje zaupanja.

Tudi socialistični klub je imel sejo, ki pa vred notranjih sporov, ni objavil nikakih sklepov. Voditelj opozicije Renaudet je izjavil, da bo kljub vsem stranknim sklepom v vprašanju volivne reforme podpiral načrt vlade.

Brazilijska in Društvo narodov.

Pariz, 29. maja. (Izv.) Tempsc poročajo, da je Brazilijska končoveljavno opustila namerovo, da ponovno ugovarja dodelitvi stalnega mestna v svetu Društva narodov za Nemčijo. Za 17. maja je delegat Brazilije v Zvezni Hoesch izjavil, da Brazilija ne bo delaia Nemčiji v tem vprašanju nikakih težav več. Tudi Mello Franco je potrdil to vest.

Nemški zastopnik grof Bernstorff se je dogovoril z brazilijskim zastopnikom Mello Franco, da Brazilija sprejme reorganizacijski predlog lorda Cecila kakor ga je formulirala izredna komisija. Tudi s špansko vlado se v tem zmislu nadaljujejo pogajanja.

STAVKA NA CUBI.

Havana, 29. maja. (Izv.) Železničarska stavka na Cubi je danes po 44 dneh končala.

skozi »Pile« na dubrovniški »Stradon« ali kar se sedaj imenuje: Trg kralja Petra. Molim o arhitektonskih krasotah te ulice, se stavljene iz samih palač, niti besedice ne zinem o hiši »rektorev«, o mestni občini, o znamenitih cerkvah itd., ali one stvari ne smem zamolčati, ker je presilno uplivala na vso našo družbo. Naglašati moram kontrast med Napoljem in Dubrovnikom. Obe mesti pod istim podnebjem, v istih klimatičnih in vegetacijskih razmerah. Ali v ljudskih delih napolitanskih skrajna nesnaga, nepopisna umazanost, vsiljivo beračenje, nesramna prevara — v Dubrovniku blagodejna snažnost, nič prosaščta, povsod dostojnost v noši in obnašanju. Napolitanec drzovit berač, kričljep — Dubrovničar oblasten plemenitaš, skozinsko častni potomec slavnih patricijev!

Se ena postaja, še en dan najugodnejše vožnje in »Karadžordže« nas srečno pripelje v domači pristan, na Sušak. Kar milo nam je bilo, ko smo po vožnji dobrih treh tednov morali se posloviti od broda in njegove pojedekte. V roke smo segli vrlemu kapetanu Prodalu, njegovemu namestniku kapetanu Grdakoviću in ostalim častnikom, pozdravili smo vse mornarje in »konobarje«, potem smo šli s krova. Se prisrečen iskren pozdrav hrvatskim in srbskim sopotnikom in potem mi Slovenci skupaj!

Proti večeru smo se odpeljali, četverica brez kraški Sent Peter, vsi drugi v skupnem vozu preko Karlovca in po dolenski železnični liniji. Dobro se je nam godilo na potovanju, doma smo vendar bili vsi veseli.

VSEM RADIO-AMATERJEM IN RADIO-TVRDKAM!

Radio-klub v Ljubljani priredil ob priliku letosnjega velesejma od 26. junija do 5. julija v posebnem oddelku radio-razstavo. V poštov pridejo vsakovrstni radio-aparati in deli tvorniškega izdelka, kakor tudi izdelki naših amaterjev. Udeležba je za vsakogar brezplačna, aranžma prevzame radio-klub, ki bo imel za časa razstave v svojem oddelku stalno zastopnika, ki bo dajal vsem interesentom potrebne informacije.

Vsi, ki se nameravajo udeležiti te razstave, bodisi tvrdke ali amaterji, naj prijavijo svojo udeležbo do 5. junija tajništvu Radio-kluba v Ljubljani. V svoji prijavi naj točno navedejo, kaj in koliko nameravajo razstaviti, kakor tudi točni naslov. K udeležbi se vabijo zlasti amaterji, člani radio-klubov v Sloveniji.

Prosvečna zveza

Vestnik. Razposlali smo Vestnik Stev. 4-7. za mesec april-julij. Ako bi ga katero društvo ne dobilo, naj reklamira.

Važno za društva. Društva, ki prirejajo gledališke predstave in koncerte in plačajo po takšnem zakonu (Tar. post. 99a in čl. 103, toč. 1. in 2. Pravilnika za izvrševanje) samo 10% davka od prodanih vstopnic in ne 20% kakor je to navadno za druge prireditve. Za ugodnost znižanega plačila pa morajo imeti posebno potrdilo, da so te prireditve umeščene oz. umeščeno dilektantske. Taka potrdila je izdajal doslej veliki župan (oz. Pokrajinška uprava, odd. za prosveto in vere). Za vložjanje društva jih je preskrbjevala Prosvečna zveza. Za časa Radičevega ministrstva je pa izšel dne 2. junija 1926 br. 35.341-IV edikt, da daje odslj takda potrdila samo Umetniško oddelek ministirstva prosvete v Belgradu. Tu se sem torej morajo odslj posiljati izoznade preša. Starci potrdila ne veljajo več. Tako zobjašnjence je poslala dne 27. aprila 1926 štev. 31.283 generalna direkcija posrednih davkov finančne delegacije v Ljubljani. — Društva torej, ki želijo potrdila, naj posiljajo prešo na navedeni naslov v Belgrad. Na vlogu naj pritisnejo žig, da so posle kolovine za vloge, za rešitev je treba priložiti koloč za 20 din.

Procesija na dan Presv. Rešnega Telesa, Karor druga leta, se udeleži Prosvečna zveza tudi letos procesijo na dan Presv. Rešnega Telesa z zastavo sv. Mihuela. Zbirališče udeležencev je za stolnico med semeniščem in škof dvorcem. Prosvečni zvezni se pridružijo vse kulturno-prosvečne organizacije, in vse somišljenciki, ki ne spadajo strogemu drugim skupinam, takoj: Kat. akad. starešinstvo, Ljudski oder, Pevska zveza, Kršč. ženska zveza, Krekova mladina, Slemškova zveza, Leonova družba itd. ter društvo vseh naših zavodov in institucij. Podrobnejše navodilo bo navedljeno še v sporedku.

Ljudska knjižnica Prosvečne zvezne, Mikloščeva cesta 7a si je nabavila znamento knjige: Kugy, Aus dem Leben eines Bergsteigers. Člani si lahko izposodijo proti zvišani izposojnini vsak dan ob izposojilnih urah. Dopoldne 9-12, popoldne ob 2-6. V kratkem izide tudi popoln tiskan Imenik knjig, ki jih ima knjižnica na razpolago.

Cerkveni vestnik

Kongregacija »Zaščitne Matere božje za gospa pri sv. Floriju« ima v torku dne 1. junija svoj shod.

V Križankah obhaja danes ednodnevna močka in mladenčki Marijina družba svoj prvi glavni družbeni praznik. Slovensh obhod ima popoldne ob 5. po shodu pa izvencerkveni sestanek v družbeni dvorani.

Družba načnega češčenja presv. Rešnega Telesa obhaja s 1. junijem 30 letnico svojega obstoja. Njen glavni namen je Bogu čast dati tudi ob času, ki je v navadnem življenju odlezen za počitek, in obenem Bogu zadelevali za grehe, s katerimi ga ljudje žalijo v ponosnem času. V ta namen se vabi vse vsi častilci 1. na praznik presv. R. T. zjutraj ob 5. uri k skupnemu sv. obhajilu v stolni cerkvi. 2. K slovenski procesiji stolne cerkve. 3. Popoldne ob pol 6. do pol 7. ure k skupni molitveni urki (23. ura) s kratkim govorom, litanijsami in zahvalno pesmijo. 4. Na večer praznika k običajnemu nočnemu češčenju za prvi petek meseca junija.

Naše dijaščivo

Majniška akademija akademskih kongregacij v Ljubljani. Danes priredita obe akademski kongregaciji svojo majniško akademijo v škofijskem dvorcu ob 4 popoldne. Na sporedu sta dva aktualna referata, značilna za misijone v stremljenje naše mladine; dalje solospevi, igra na gesli in deklamacije. Ponovno vabimo vse akademike, vabiljene goste in one naše prijatelje, ki eventuelno vabiljene prejeli.

Sirska seje počitniške zvezje je v pondeljek ob 6 zvečer v akademskem domu. Soje je širša radi notranjih razmer in dela društev ob počitniščih. Za zastopnike počitniških društev je udeležba obvezna. Vabiljeni tudi zastopniki onih krajev, kjer še ni počitniških društev, pa bi se lahko osnovala.

Akademadska zvezda. Na zadnjem izrednem občinem zboru AZ je bil izvoljen slednji odbor: Vomberškar Joško, iur., predsednik; Tozon Mirko, iur., tajnik in blagajnik; Rak Maks, fil., knjižnčar. Revizor: Zakraješek J., bogosl., Birk Franc, tehnik.

Za učiteljsivo

Pedružnica Slovenske zvezze za novomeški in črnomeljski okraj vabi svoje člane, podporne člane in goste na zborovanje in občni zbor, ki bo dne 5. junija t. l. ob 1. uri popoldne v soči v Domžalah. Na dnevnem redu je predavanje: »Kako gojimo samostojnost in sodelavnost pri pouku, potem snavske zadeve in volitve novega odbora. Udeležba je strogo obvezna.«

Pedružnica Slovenske zvezze za novomeški in črnomeljski okraj vabi svoje člane, podporne člane in goste na zborovanje in občni zbor, ki bo dne 5. junija t. l. ob 1. uri popoldne na Zaplazu. Na sporedu sta dve predavanji in volitve odbora. Udeležba je strogo obvezna.

Gorenjska podružnica Slovenske zvezze za kranjski in radovniški okraj vabi svoje člane, podporne člane in goste na zborovanje in občni zbor, ki bo dne 5. junija t. l. ob 1. uri popoldne v soči v Domžalah. Na dnevnem redu je predavanje: »Kako gojimo samostojnost in sodelavnost pri pouku, potem snavske zadeve in volitve novega odbora. Udeležba je obvezna.«

Načnana

Razglas. Obrtna zadruga lesnih strok, to je mizarjev, sodarjev, kolarjev, rezbarjev in pletarjev ter strugarjev v St. Vidu pri Ljubljani razpisuje pomočniške oziroma vajenjske preizkušnje, ki se bodo vršile sredi meseca julija t. l. Pomočniki, oziroma učenci naj vloži nekolikovane prošnje najkasneje do 6. junija t. l. pri zadržnemu načelniku. Prošnjam je priložiti učno izbrščevalo in šolsko iz-

prščevalo ter potrdilo o plačani zadružni pristojbi. Prepozna došliš prošnje ne bo mogeče upoštevati.

Zadržnno načelstvo. Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani priredil izlet v nedeljo dne 6. junija 1926 v St. Vid. Vrši se društvena dirka na progi St. Vid-Kranj in obratno; prijava dirkačev se sprejemajo. Zbirališče na Sv. Jakoba trgu ob pol dveh popoldne.

25 letnico svojega obstoja praznuje v nedeljo dne 6. junija t. l. Prostovoljno gasilno društvo v Dobrepoljah. Društvo, ki se zlasti po vojni zelo opomoglo in vrši važno naloge v korist okolice, opozarja na to svetlost bratške društva in drugo prebivalstvo. — Zjutraj bo sprejem gostov na kolodvoru, nato sv. masa, potem slavnostni govor in izročitev diploma 25 let službočnim članom, nato minohod. — Popoldne velika vtrna veselica na Vidmu. Pri vsej prireditvi sodeluje železničarska godba »Sloga« iz Ljubljane. Društva, ki bi želela za svoje člane skupen obed (po 10 din), naj to jačijo do 4. junija.

Škofja Loka. Prostovoljno gasilno društvo v Škofji Loki priredi dne 4. julija pravljavo 50 letnico svojega obstoja. Na to opozarjam vse bratške, kulturne in prosvetne društva in prosimo, da ne bi na ta dan prirejala večjih veselij ali sličnih prireditiv. Natančnejši program pravljavo sledi prihodnjih.

Redni občni zbor društva konceptnih uradnikov politične uprave iz Slovenije se bo vršil v nedeljo dne 13. junija t. l. ob 10. uri 15 min. dopoldne v vtrnem salonu pri Mramu na Rimski cesti v Ljubljani z običajnim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. Poročilo revizorjev. 3. Volitve. 4. Prijavljeni predlogi. 5. Slučajnosti. Ce bi občni zbor bolj sklepšen ob določeni uri, se bo vršil občni zbor pol ure pozneje, ki bo sklepal po § 16 društvenih pravil ne glede na število prisotnih. — Za odbor: dr. Josip Ferjančič, t. č. predsednik. Narne Velikonja, t. č. tajnik.

Sport

ILIRIJA : RAPID.

Odgovor nogom. prvenstva za Slovenijo.

Danes v nedeljo se odigra prvenstvena tekma, takovani finale za nogometno prvenstvo Slovenije in sicer med obema okrožnima prvakinoma Ilirijo in Rapidom (Maribor). V smislu pravil je SK Ilirija odigrala semifinalno tekmo v Celju proti tamnoščemu prvaku, kateri v tej tekmi ni nastopal ter tekmo zgubil s 3 : 0. Potemkem se danes sestaneta oba gornja finalista v končni borbi. Brezvdomno bosta skušali močvi doseči zmagoval rezultat ter bosta v to svrhu dali vse svoje sile. Zelebi bi le, da ostane to boj v mejah fairne in sportne konkretnosti, s čimer se več doseže, kakor s surovostjo dosegene zmago. Sicer se smatra kot favorit SK Ilirija, vendar je Rapid s svojo počitnovalnostjo že večkrat prijetno iznenadel, kar znači, da igra ne bo enolična. Tekma se odigra na igrišču SK Ilirije ter prične ob 17. uri. Danes dopoldne ob 10.30 nastopa v zaostali prvi tekmi obeh rez. Ilirije in Jadranu.

SPORT V MARIBORU.

Nogomet. Danes, 30. t. m. ob 10 dopoldne I. jun. I. SSK Maribor proti SK Sloboda. Ob 14.30 se bo vršila semifinalna pokalna tekma med I. SSK Maribor in SK Celje. Kot predigra hazene tekme Maribor : Rapid.

SV Rapid igra v Ljubljani s tamošnjo Ilirijo tekmo za prvenstvo Slovenije. Rapid nastopi v nekaj oslabljeni postavi.

Dva nova sodnika, Frišo sodniški izpitih, ki so se vršili predteklo nedeljo v Ljubljani, sta prestala izkušnjo tudi dva Mariborčana, in sicer g. Radolič in g. Nemec.

Danes ob 11 je po mestu propagandna vožnja motociklistov za popoldansko prireditve.

Pepoldne ob 2 je danes na Teznu tekma motociklistov, za katero vladva vseslošno zanimanje.

SPORT ZVISA DELOZMOZNOST.

Angleška industrija je splošno prepričana, da so

Po širnem svetu

KRIZA ZELEZARSTVA NA ČESKEM.

Praga, 29. maja. (Izv.) Zelezarska industrija je prišla v težko krizo radi francoske konkurenco. V Vitkovicah so morali ugasniti več topilnih peči. Francoska konkurenca se je posebno še povečala vsled nizkega kurza francoskega franka.

KRALJA HAKONA POPADEL PES.

Berlin, 29. maja. (Izv.) »Tägliche Rundschau« poroča iz Oslo, da je kralj Hakon včeraj odšel na sprehozd z dvema malima kraljičinama psičkom. Psička je na potu napadel bulldog, ki je ranil na roki tudi kralja. Rana je težje narave.

Razne nesreče.

Amsterdam, 29. maja. (Izv.) V Zeistu je trčil polno zasedeni avtobus skupaj z vozom električne železnice. Električni voz je razklal avtobus na dvoje in so bili vsi potniki razen šeferja težko ranjeni. Ena žena je bila takoj mriva.

Sao Paolo, 29. maja. (Izv.) Pri eksploziji v državnem municipiskem skladislu je zgorelo 20 civilnih oseb in dva častnika.

Moskva, 29. maja. (Izv.) Pri požaru v Koteliču pri Vjački je nastalo škede za 12 milijonov rublov. Dosej so potegnili iz razvalin 7 trupel. Zgorela je velika knjižnica in več državnih poslopij.

* Tečaj za katoliške česti ukarje se vrši od 1. do 16. septembra v apostolskem institutu sv. Frančiška Asiškega v Rimu.

* Krčanski koledar v Turčiji. Turška nar. skupčina v Angori je sprejela krčanski koledar, ki bo stopil v veljačo še to leto. Prehod se bo izvršil na ta način, da se bo staremu sistemu prideložilo 583 let.

* Propadanje dunajskih gledališč. Na Dunaju so zaprli več gledališč in prostore uporabili deloma za kino.

* Bolgarska akademija znanosti v Sofiji si postavi veličastno stavbo. 27. t. m. je bil položen temeljni kamen.

* Feministično gibanje na Danskem je doseglo zopet en korak do enakovravnosti. Sprejet je zakonski predlog, s katerim se odpravljajo »gospodine« in nazivajo vse ženske »gospo«.

Venčava po bitki.

Po puču generala Pilsudskega je zunanjši mir v mestu vpostavljen. Živil ne primanjkuje, dasi so hiteli mnogi ljudje nakopičiti zaloge, češ da bodo prišli boljševiki. Ubite konjenike Woiciechowskega in Pilsudskijeve ulance so svečano pokopali v skupni gomili ob načeločnosti stoliscere jokajoče množice. Duhaniki so molili v prenapolnjenih cerkvah, naj obvaruje Bog domovino razkosanja; marsikdo se je zatekel k molitvi, medtem ko so živigale po ulicah krogje. V Belvederu, predsedstveni palati, sredi vrta Lazienki, kažejo luknjo v plotu, skozi katere je Woiciechowski z ministri zbežal. Cakali so do zadnjega na ugodne vesti in bezali še ob 3 popoldne, to je pičlo uro, predno so zasedli rezidenco vojaki Pilsudskega. V palati je vse narobe: sredi papirjev in cestankov cigaret ter cigar ležijo kruh in klebase, s katerimi so se hranili ministri. Samo predsednik so skuhali kurjo juho, a pustil jo je na mizi, ker ni imel časa končati obed. Hud boj se je odigral v južnem delu mesta ob Belvederu. Tam so razbita vsa okna in izložbe; hedniki so posejani z drobnim steklom. Tramvajske žice in električne obločnice so uničene. Lepi trg Odrešenika je trpel pod topovskim ogajjem. V posloju vojnega ministrstva je obtičala granata. Trg je bil zavarovan s strojnicami na oglu Maršalkovske in Novorivske ulice. Tam so naredili utrdbe iz debelih granitnih plošč hednika in se še poznoje debele mlake krv, dasi jih pomivajo z vrelo vodo. Vladni oddelki so se besno branili v Ujazdovskem drevoredu, ker so pokrila tla z vejam, odbitimi od krogelj. Tam je polita s kryjo vsaka ped zemlje. Nečatera drevesa izgledajo radi ognja strojnic kakor rešeta. Pred šolo podčastnikov, ki so branili Woiciechowskega, so tri vrste jarkov in utrdbe iz lesnih vrtnih klopi. Mesto občujejo stotine ubitih, sicer pa ni bilo življenje posebno moteno: niti izostal skoro noben list.

Zopet preganjanje duhovštine v Rusiji.

Sovjetske oblasti so zopet začele cerkev, oziroma duhovštino pritiskati. Kaj je vzrok, ni znano; nekateri pravijo, da je to posledica nervoznosti, ki je nastopila radi nevzdržnega padanja červonca. Zdaj so se spravili boljševiki na samostojno ukrajinsko pravoslavno cerkev, kateri očitajo nevhaležnost, ker so ji pomagali ločiti se od vseruske pravoslavne cerkve. Očitajo, da višja duhovština ne prikriva svojega protirevolucijskega mišljenja in baje odkrito nastopa proti sovjetu. Harkovski škof Jareščenko je n. pr. vprašal kmete pri pridigi: »Zakaj podpirate obsovraženo vlado s tem, da ji ne odrečete nobenega neznenega davka?« Seveda so ga zaprli.

Najhujša je po izjavi sovjetskih listov revolucionarna politična preteklost sedanjih vodil-

teljev ukrajinske cerkve. Lažje je bilo opraviti s starimi popi kakor s temi govorniki in zarotniki. »Izvestija« navedejo po vrsti ukrajinske škofe: Čehovski, član osrednje rade (sveta) ukrajinske avtokefalne cerkve, je nekdanji univerzitetni profesor (ne bogoslovec) in ministarski predsednik Petljurovevladec Liptovski — metropolit avtokefalne cerkve in škof v Kijevu, nekdanji demokrat in poslanec v Dumil Potijenko predsednik osrednje rade škofov, nekdanji socialni demokrat in Petljurov častnik! Sarajevski, zdaj škof, nekaj voditelj »Sojuza ruskega naroda« (carskih monarhistov) in Petljurov vstačev v okolici Bele Cerkve. Borecki, nekdanji ukrajinski demokrat in župan v Gajsinu, Jareščenko pa je absolviral moskovski arheološki institut in pravno fakulteto kijevske univerze, član ukrajinske komunistične stranke, katera je bila razpuščena vsled nacionalističnega protimoskovskega delovanja. Ta seznam je za nas zanimiv, ker kaže, s kakšnimi cerkveno popolnoma neizobraženimi ljudmi, od katerih nobeden ni niti bogoslovec, so zasedli v Ukrajini pravoslavne škofovske stolice. Ni čuda potem, če cerkev hira. Razen že omenjenega Jareščenka — prijeli tudi škofa kievskega Liptovskega, ki je glavar ukrajinske pravoslavne cerkve, ki pa ni zaprt, pač pa ne sme zapustiti mesta in se mora vsak dan zglatiti na policiji.

Kar se tiče velikanske pravoslavne cerkve, so se sovjeti menda razočarali v višjem cerkvenem svetu ali sinodu, ki so ga bili postavili potem, ko so začeli varuhu patriarhovega prestola, metropolita Petra. Varniki in duhovniki iz cele Rusije so temu sinodu odgovorili, da ga ne morejo priznati brez kanoničnega potrdila. Zato mora vlada misliti na to, da cerkvene razmere uredi in je radi tega predložila metropolitu Sergiju, ki nadomestuje zaprieta Petra, da sprejme izvolitev za patriarha, stavlja mu pa za pogoj, da prizna z okrožnico sovjetsko oblast in obsoadi vsako rovarjenje proti nji. Bržas bo moral Sergiju to sprejeti, če ne, še njega zapro, kajti mu že zdaj očitajo zvezzo z emigracijo. Oblasti preganjanja tudi belorusko unijatsko duhovščino, očitajoč ji polonizem in velizaido. V ježih je jasno veliko duhovščine.

Obenem so prijele vse komunistične organizacije ed centralnega odbora komunistične stranke okrožnico, da mora imeti protiverska akcija na deželi povsem »mirni značaj«. Tretja je manj polemizirati in bolj pokazati dober zaled. Posebno previdno je delovati med delavci, ker je prišlo v zadnjem času med delavce več kmečkega nartčaja.

„Trem“ govornikov.

Angleški lord Dušer je nekoč rekel, da ga ni govornika, kateri ne bi postal nervozen pred nastopom. Eden najboljših govornikov angleške zbornice lordov je bil lord Derby. Pa se je treseł kot šiba na vodi, dokler ni spregovoril par stavkov. Sam o sebi je trdil, da so mu usta in grlo osušena kot obsojenec, katerega peljejo na vislice, dokler se z govorom ne »sprege«.

John Bright je bil pravi umetnik govora, ob koncu svojega življenja pa je povedal, da so se mu vsakokrat kolena tresla, kadar je imel govoriti večji govor v zbornici in vsakokrat je gojil prikrito željo, da bi predsednik komu drugemu prej podal besedo.

Disraeli, najbolj bladen in samozavesten govornik, je istotako trpel na govorniški »tremi«. Njegova žena je trdila, da je njen mož najljubčnejši človek pod solncem, toda silno razburljiv, kadar se je pripravljal na pomembnejši govor. Kadar se je na tak dan peljal z njim v parlament, ga niti nagovoriti ni smela.

Celo Gladstone je postal nemiren, kadar je stal pred množico vanj uprlih oči. Trepetal je kot pes na vrvici, preden je vstal, in na obrazu mu je bilo poznati, da trpi. Večkrat je ponavljal, da je vsak veliki govornik od Demostenia pa do Burkeja na predvečer kakuge velikega govora bil nervoz.

Lord Guilford pripoveduje tako-le: »Ko sem prvikrat nameraval v zbornici govoriti, sem treseo se vstal ter spravil dva ali tri stavke iz sebe, potem pa se mi je zamegnilo pred očmi. Zapustil me je spomin in videl nisem nič drugega kot lasuljo speakerja (predsednika), katera je postajala vedno večja in večja ter tako narastla, da je bila vsa zbornica ena sama lasulja. Potem pa sem se sesedel na stol.«

Gibson Craig je imel nalog, da govoriti v prilog prestolnemu govoru. Disraeli je pisal o tem svoji sestri: »Craig se je dvignil ter gledal kot zaboden prešič ter — — molčal. Njegovi prijatelji so mu vzklikali, a on je ječjal, nato je nastal splošen vrišč. Sledil je presledek, strašen odmor, potem pa se je sesedel.«

Ko je Joseph Addison prvikrat govoril v irskem parlamentu, ni spravil drugega iz sebe kot »Gospod predsednik, jaz mislim.« To je ponovil tri- do štirikrat, vsakokrat z močnejšim glasom, a zaston se je trdil, da bi še kako besedel dodal! Neki poslanec je zaklical: »Addison je že štirikrat misil, pa še nič povedal, kaj, nakar je vsa zbornica bruhinila v smeh in krohot.«

Grof Rochester je imel v zbornici lordov ali angleški visoki zbornici govoriti prvikrat. Vstal je ter pričel: »Gospoda moja, jaz se dvignem tokrat prvikrat, prvikrat. Gospoda moja, svoj govor hočem razdeliti na štiri dele.« Tedaj pa je bil na kraju, pričel je jecljati, stokati, obraz mu je postal rdeč, po daljši pavzi je izvil iz sebe: »Gospoda moja, če se še kdaj dvignem v tej zbornici, da bi govoril, ne napodite ali storite z menoj, kar hočete.« (Buren krohot.)

Neki dober govornik, irski poslanec, ki pa je tudi imel »tremo«, je po svojem govoru vprašal prijatelja, kako mu je govor ugajal. »O prav dobro, le da si mnogo prevečkrat predsednika nagovoril z »gospod«. — Ti, mu odvrne poslanec, »ko bi ti vedel, v kakem stanju sem se nahajal, ko sem govoril, bi se mi nič ne čudil, če bi bil predsednika ogovoril z »madame«.« (Buren krohot.)

Da imajo »tremo« igralci, ko prvič nastopijo, je znana in naravna stvar. Marsikdo se bo čudil, če mu še ni znano, da imajo tremo celo najslavnejši igralci, virtuozi itd., ki nastopajo skoraj vsake večer pred izbranim občinstvom. Slavni Ysaye n. pr. se je vsakokrat tresel nervoznosti, preden je nastopil, in Kubelik ima »tremo« ne samo v rokah, ampak se mu tresa tudi kolena. Sam trdi, da ga včasih nevidna sila potisne korak naprej. Ko je bil Paderevski še mlad, je zelo trpel na tej bolezni, sedaj ne več.

Napredna Amerika.

Newyorski list »Nova Republika« je imel pogum predložiti 100 slušateljem in slušateljicam odlične amerikanske univerze 60 različnih vprašanj. Odgovori so morali služiti kot dokaz splošne izobrazbenosti visokošolske mladine Združenih držav Severne Amerike.

Rezultati so bili ponekod presenetljivi. Prvo vprašanje se je glasilo: Kdo je bil Platon, kje in kdaj je živel? Izmed sto dijakov je odgovorilo pravilno le 5 (dvakrat njih sta Evropejci). 15 jih ni nikoli nič čulo o Platonu, 80 pa jih je dalo nepravilne odgovore. Neki student je celo trdil, da je Platon eden izmed prosvetljencev XVIII. stoletja. — Se slabše je naletel Kant. 73 dijakov ni moglo o njem sploh ničesar povedati, 10 odgovorov je bilo pravilnih, 17 pa nepravilnih; »Kant je bil general, nemški vrhovni poveljnik v neki vojski in »Kant je bil verskega prepričanja«. — Goetheja je poznalo samo 35 izmed 100 visokošolcev. Drugi so ga imeli za nemškega glasbenika ali »grškega filozofa«. Bolj je znan Luther, a vendar je zamolčalo 8 dijakov to vprašanje, 36 pa je napisalo: »pred kratkim umrl politik« ali »utmeljitelj angličanske cerkve. 71 dijakov je vedelo, kdo je bila Kleopatra, 29 jih je odgovorilo: »italijanska kraljica«, »znamenita kurtizana«, »slaba ženska, princezinja«, »rimljanka«.

Cudno je slabo je odrezal v deželi brezičnega brzobjava njegov izumitelj Marconi. Vseh 100 dijakov misli kakor en mož, da je Marconi že davnno umrl. V splošnem je bilo 38 pravilnih odgovorov, a neki mladič, ki je vedel, da je izumil Marconi radioobjav, ni mogel povedati natančno, ali je to bilo v XVI. ali XVII. stoletju! V dolgi vrsti 62 nepravilnih odgovorov je označen Marconi kot »grški modrijan, francoski general« in celo kralj izraelski! Samo 9 dijakov je vedelo, kdo je bil Kopernik, 70 ni nikoli čulo o njem, ostali pa so ga smatrali za Italijana, Grka, Perzijca, Rimljana, mornarja in zgodovinarja. Večina je nisla, da je živel Kopernik še pred Kristusovim rojstvom. 75 dijakov izmed 100 ničelo imena Pestalozija, ostali pa so ga imeli za amerikanskega politika in italijanskega umetnika. Pasteur je dobil samo 26 zadostnih odgovorov. 90 izmed 100 ne pozna Konfucija, 92 Spinozo, Solona je večina zamenjala s Salomonom in torej označila kot »židovskega plesalca«. Samo 40 studentov je odgovorilo na vprašanje o russkih pisateljih. 28 izmed njih pozna Leva Tolstega, ostali pa navedli kot ruske pisatelje Nitscheja, Balzaca in Monpassanta! 18 izmed 100 nič ne ve o Bismarcku, eden je celo napisal, da je Bismarck neko berlinsko petlico, vrsta krofova.

Zemljepisni podatki niso zaostali za literarnimi in zgodovinskimi, Vatikan so iskali eni v Versaillu drugi zopet v Florenci, Parthenon pa v Parizu in Jeruzalemu. Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 30. maja: Zaprio. Pondeljek, 31. maja: JOHN GABRIEL BORKMAN. Red D.

Opera:

Začetek ob 20. uri zvečer. Nedelja, 30. maja ob 15. uri pop. GROFIČA MARICA. Izen ljudska predstava po znižanih cenah. Pondeljek, 31. maja: Zaprio.

»Grofica Marica« kot ljudska predstava. Pri današnji vprizoritvi Kalmanove operete »Grofica Marica«, ki se začne točno ob 15. uri popoldne, po glavne vloge ga Poličeva, ga Ribičeva in ga Brenevec, Peček in Pavhe. Predstava je ljudska in veljača zanje znižane cene. — Drama ostane danes zaprita. — Jutri v pondeljek pa se igra za abrente reda D. John Gabriel Borkman.

Mariborško gledališče

Nedelja, 30. maja ob 20. uri: SATAN V ZENSKI. Ab. C. (Kuponi.)

Pondeljek, 31. maja: Zaprio. Torek, 1. junija ob 20. uri: TOSCA. Ab. B. Gostovanje Milivojevićih in g. R. Bušeka. Zadnji sezon.

Gostovanje Rudella Bušeka v mariborški Tosci. V torek, dne 1. junija se vprizorita zadnjih v Tosci s tremi gosti. Razven Mitrovićevih nastopi tokrat tudi prvača osješke opere g. Rudolf Bušek, najboljši član tega gledališča in priljubljen gost na operah v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani. Njegova Scarpia je tako odličen, da ga smatra slovenska pevka Ema Dosirova za najboljšega jugoslovenskega Scarpia. Obeta se torej izreden umetniški užitek.

Parlamentarna opozicija je v narodni skupščini obovinila vse svoje interpelacije proti korupciji. Vladna večina je uvedla prototenzivo in predložila zakonski načrt, ki prepopoveduje narodnim poslancem in ministrom, odnosno podstajnikom, da bi se začasa svoje politične službe pečali s kakršnimi koli gospodarskimi posli, ki so javnega značaja; daleje so vložili več interpelacij, med drugim interpelacijo zaradi nakupa blaga v Ameriki pod ministrovanjem dr. Korošča. Interpelacija ne očita dr. Korošča nobenega koristoljuba, marevc same trdi, da je

Gospodarstvo

K načrtu zakona o neposrednih davkih.

Ljubljana, 29. maja.

Te dni je bil narodni skupščini predložen in objavljen načrt zakona o neposrednih davkih. Naš urednik je dobil od strokovnjaka več zanimivih podatkov, katere v sledenem navajamo:

Sedanji načrt je gotovo boljši kakor prejšnji in predstavlja znaten napredok npram b. načrtu zakona o neposrednih davkih. To je v prvi vrsti pripisovati sodelovanju strokovnjakov kakor gg. dr. Gregoriča iz Centrale industrijskih korporacij kakor tudi ljubljanskega finančnega delegata dr. Savnika.

Vendar moramo takoj ugotoviti, da so gotova davčna merila preostra in da jih bo treba znatno znižati.

Glede hišnega davka omenjam, da se je komaj posrečilo v Ljubljani znižati davčen stop, pa nam že novi projekt obeta povisanje. Dosedanjih 12 odstotkov se zviša na 16 odstotkov; tudi na deželi bo hišni davek nekoliko višji: namesto sedanjih bo znašal potem približno 14 odstotkov. Po novem projektu je odpravljen hišnorazredni davek. Kmetski posestniki, kateri nimajo dohodkov do 4.800 Din, bodo oproščeni hišnega davka kakor tudi kmetska poslopja; od ostalih hiš pa se plača, če imajo nad 5 sob, 20 Din. Velika hiba zakona je pri davčni prostosti novih stavb. Priznana je davčna prostost za nove pritlične hiše 5 let, za 1, 2 nadstropne 10 let, za 3 in več nadstropne pa 20 let. To vsekakor ni socialno. Gospodarsko šibkejši sloji gradi pritlične hiše in ravno njih zadene, da morejo že po 5 letih plačevati davek.

Davek na rente premalo upošteva hranilne vloge. Upoštevati je treba, da je nalaganje hranilnih vlog predvsem značilno za malega človeka, medtem ko si poiščejo kapitalisti ugodnejših načinov naložbe. Zato bi bilo potrebno za hranilnice, da se jim zniža rentni davek.

Davek podjetij obvezanih za javno polaganje računov znaša 25, oz. 30 odstotkov. Načrt določa ugodnosti za zadruge. Vendar so davčna merila prevsoka, ker je treba pristeti še doklade, tako da dosegne lahko skor polovico čistega dobička, kar vsekakor ne pospešuje gospodarskih interesov. Naj omenimo, da znaša obremenitev v Avstriji z vsemi dokladami samo 25 odstotkov.

Obremenitev trgovine, obrti in industrije bo višja kakor dosedaj. Obrtni davek, ki je znašal dosedaj največ dva odstotka čistega dobička, je zvišan na 12 odstotkov. Dosedaj se je odmera vršila z ozirom na povprečno donosnost, od sedaj naprej pa bo odmerjena kakor pri dohodnini od čistega dobička. Novi projekt pa daje ugodnost advokatom in notarjem, ki naj bi plačevali načelo 12 samo 8 odstotkov obrtnega davka.

Zemljiški davek znaša po novem 20 odstotkov čistega katastralnega donosa. Posebna komisija, ki bo nudila davkopalčevalcem dosti jamstev, določi kako naj se prilaga katastralni čisti donos sedanjam razmeram. Za podlago služi doba od 1. julija 1925 do 30. junija 1926.

Dohodnina se ozira na avstrijski zakon. Po novem bodo plačevalne poleg fizičnih oseb tudi nekatere juridične osebe kakor n. pr. imovinske občine, ustanove, fondi itd. Načrt pa ne upošteva dovolj socialnih momentov, ne ve dosti o ugodnostih za bolj obtežene davkopalčevalce. Šele pri rodbinah nad 5 članimi se zniža davek z 1 odstotkom! Ne upošteva vzgojnih stroškov, bolezni v hiši itd. Povišan je za 10 odstotkov davek na samce, vsekakor pa bo treba še olajšav pri bolj obteženih družinah, kar pride zlasti za Slovenijo v poštev.

Kar se tiče davčnih komisij, ne bi bila treba dosti ugovorov, skoro vsaka občina jo bo imela, kar je prav, da se bodo razmere natanko pozname in dana je tudi možnost za zadovoljivo sodelovanje davkopalčevalcev.

Davčne kazni so vsekakor previseke: znašajo 5 do 10 odstotkov, če kdo ne predloži prijave.

Ce finančni minister ne dobi proračuna nega zneska, je pooblaščen linearno zvišati davke, proti čemu pa je treba protestirati, dokler Slovenija toliko plačuje. Čemu bi mi plačevali za ostale pokrajine? Donos naj se zato preliminira po posameznih pokrajinah!

Obremenitev bo torej po novem zakonu visoka. Zemljiški davek 20 odstotkov katastralnega čistega donosa! Zvišane dajatve obrti in podjetji!

H kencu bi izpregorovili še par besed o dohodninu, klub temu, da imamo v Sloveniji dohodnino že 30 let, se je vendar še nismo privadili. Zaradi nizkega minima je nevarna zlasti za gospodarske interese.

Vzemimo slučaj: Posestnik, ki intenzivno obdeluje svojo zemljo, bo moral plačevati poleg zemljiškega davka še dohodnino. Čim večji bo njegov dohodek od intenzivnega dela, tem več bo plačal. Ali ni naravno, da si bo dejal: čemu naj delam za davke? Donosnost naša agrikulture se gotovo ne bo zvišala.

Dohodnina je zelo komplikiran davek. Treba je izvežbanega aparata, pa tudi izvežbanih ljudi. Kar zaenkrat ni slučaj niti v Sloveniji, kai šele v drugih pokrajinah! Zato

je velik del gospodarskih krogov upravičenega mnjenja, da se naj dohodnina odpravi in da se obdavčenje vrši na podlagi čistega donosa. Naj opozorimo, da se je ravnokar v sosednji Avstriji med agrarnim prebivalstvom razvil zivahan pokret za odpravo dohodnine, za povzdro intenzivnega obdelovanja.

Mednarodni trg za mleko in mlečne proizvode.

Pred kratkim je v Švici izšlo četrletno poročilo o stanju mlekarstva v Evropi in Ameriki, ki ga izdaja poročevalna postaja švicarske kmečke zveze (Preisberichtsstelle des schweizerischen Bauernverbandes in Brugg). Ta postaja zbirala poročila o stanju mlekarstva v približno 25 državah Evrope in Amerike ter jih četrletno objavlja v posebnem izvestju. V tem je na kratko pojasnjeno točasno stanje svetovnega gospodarstva; nadalje so navedene povprečne cene sena, stanje produkcije mleka v primeri z zadnjim četrletjem, cene mleka, sira in masla ter predvidene izpremembe cen v bodočih mesecih. Obenem so za vsako državo posebej označene činjenice, ki so vplivale na izpremembo v mlečni produkciji in na cene mleka in mlečnih izdelkov.

Slovensko stanje svetovnega gospodarstva v prvih treh mesecih tega leta je bilo približno slično onemu zadnjega četrletja 1925. Povsod se opaža stremljenje po odstranjevanju političnih in gospodarskih ovir z namenom, da se čimprej pride do konsolidiranega gospodarskega življenja. Zal, da stoji na temu na poti še neurejene valutne razmere v večini držav, ki ne dopuščajo, da bi med njimi prišlo do normalnih trgovskih zvez in do ustalitve gospodarstva. Na delavskem trgu so se razmere nekoliko izboljšale, vendar je še vedno opažati precejšnjo brezposostenost. Kriza gospodarstva nekaterih držav je znatno zmanjšala kupazmožnost prebivalstva; to pa znatno vpliva na cene. Mednarodni promet je precej oviran po naraščajočih nacionalističnih gibanjih kakor tudi vsled stremljenju večine držav, ki skušajo kriti svoje potrebe z domačo produkcijo in doseči s tem aktivnost državne bilance. Iz teh razlogov je mlečni trg v prvem četrletju 1926. I. kazal v splošnem padajočo tendenco cen, ki se najbrž tudi v bližnji bodočnosti ne bo izpremenila.

Lanska bogata letina sena in detelje je dala v splošnem dobro tečno krmo, ki je zvišala produkcijo mleka. Le iz nekaterih držav se glasio poročilo o kakovostnem zastajanju lanske krme vsled preobilnega deževja. Med take dežele spada tudi Slovenija, ki je imela sicer obilo sena in detelje, toda kvalitativno je pridelek precej zaostal za predianskim. V večini držav so cene krmi ostale približno na isti višini kakor v minulem letu, v nekaterih so nekoliko porastle, v drugih nazadovale; v Sloveniji so padle za 24 odstotkov in sicer so znašale za 100 kg marca 1925 92.50 Din. marca 1926 pa le 70.60 Din.

Nazadovanje cen sena je provzročil tudi znaten padec cen žita in tečnih krmil. To je dalo povod za močnejše krmiljenje živine z žitom za krmo in s tečnimi krmili, čemur je naravno sledilo zvišanje mlečne produkcije. S tem v zvezi je narastila tudi proizvodnja masla in sira. Preobilica mlečnih izdelkov je zopet vplivala na cene, ki so padle.

Iz vseh poročil je posneti, da so bili v tem razdobju pogoj za mlečno produkcijo izredno ugodni. Število krav se je zvišalo, dobra klaja in tečna krmila so povečala mlečnost, produkcija je narastla in mlečnih izdelkov je večinoma v izobilu. Povečanju produkcije mleka in mlečnih izdelkov je sledilo nazadovanje cen, ki bo predvidoma prineslo še bolj do izraza v drugem četrletju z nastopom zelenih pomladanske krme. V Sloveniji se mlečne cene v primeri z zadnjim četrletjem I. 1925. niso znatno izpremenile; nasproti prvem četrletju I. 1925. pa so nazadovale za približno 13%.

Večja množina mleka je dala tudi večji pridelek sira. Na cene sira so vplivalne precejšnje stare zaloge in zmanjšano povpraševanje po njem od strani odjemalcev. Tudi v Sloveniji so cene posebno za bohinjski sir znašno popustile, tako da so bili živinorejci sirarji že v resnih skrbih zanji, ki so ga imeli še polne zaloge. Sedaj pa se je zaenkrat konsum tako povečal, da so bile v kratki dobi stare zaloge izpraznjene. Dandanes se lahko trdi, da pri nas ni več dobiti večjih količin vležanega sira. Na svetovnem tržišču je splošno opažati nazadovanje cen sira; v Sloveniji je pa padec nasproti decembra 1925. manjši, znašnejši pa v primeri z marcem I. 1925. ter znaša okrog 25%.

Cene masla so v večina držav nazadovale, in sicer ne samo v primeri s cenami decembra, ampak tudi z onimi marca I. 1925. Opaža se, da se je tudi v Jugoslaviji začelo v večji meri posvečati pridobivanju masla, ker je izvoz mleka v Avstrijo skoraj popolnoma prenehal. Z ozirom na gospodarsko krizo, ki vlada pri nas, je poraba mleka in mlečnih izdelkov precej zmanjšana, kar tudi pritiska na cene. Priponiti je, da je konsum sira in masla v Jugoslaviji v primeri z drugimi državami mnogo manjši in bi se lahko znatno povečal. Toda navzlič malo porabi smo še vedno daleč od tistega trenutka, ko bodoemo z do-

mačo produkcijo krili vso našo potrebo po tem živilu; dandanes moramo še vedno uvažati veliko tega blaga. Dokler nam je bilo mogoče izvažati mleko v velikih količinah, je bilo to še nekako opravičljivo. Ker je pa sedaj izvoz mleka popolnoma ukinjen, je v mlekarstvu nastala kriza. Tej krizi bomo prišli v okom šele tedaj, ko bomo izdelovali maslo in sir v taki kakovosti, kakor ga nudi inozemstvo nam, oziroma kakor ga od nas želi dobivati.

Naša večja mesta in industrijski kraji potrebujejo veliko mlečnih izdelkov, so pa navedeni na kakovostno prvovrstno blago, ki jim ga pa zaenkrat zamoremo nuditi le v malih količinah. In kdor jim nudi tako blago, mu je tudi tako dobro plačano, da se mu mlekarstvo tudi res izplača. Kako se more mleko dobro vnovčiti z izdelovanjem masla, nam jasno kaže Danska država, ki je navzlič svojemu malemu obsegu, v prvih treh mesecih tega leta, izvozila trideset in pol milijona kg masla. Kakšne množine bi ga šele naša država lahko izdelovala?

Gotovo je, da bi inozemstvo redovno prevzemalo od nas večje količine masla in sira, če bi mu ga mogli nuditi v prvovrstni in enotni kakovosti. Naravno, da bi se moral vršiti izvoz samo v celih vagonih s posebnimi hladilnimi pripravami. Kaj takega pa dandasne ne zmore niti Slovenija, pa tudi ne ostala Jugoslavija, ker nam manjka enotne mlečarske organizacije, ki bi to storil tako izpeljala, kakor se to dela v drugih državah. Toda pri ustanovitvi take mlečarske organizacije moramo postopati previdno in začeti zidati odspodaj gori, ne pa narobe.

Se nekaj bi bilo važno omeniti. Večkrat se sliši naše mlečarske producente tožiti čez nizke cene za mleko, ki se pri nas plačujejo. Naj navedemo torej tukaj za marec 1926. cene za 1 liter mleka pri nadrobni prodaji v raznih državah v njih valuti in preračunjene na naš dinar.

Država	Tuja valuta	Preračunjeno v din.
Jugoslavija	—	3.00
Avtstria	Šiling 0.41	3.30
Češkoslovaska	krona 1.82	3.09
Madžarska	krona 42.50	3.40
Rumunска	lej 10.00	2.31
Bolgarija	levov 11.50	4.68
Italija	lire 1.34	3.08
Francoska	frankov 1.16	2.32
Nemčija	mark 0.27	3.68
Švica	frankov 0.38	4.18
Norveška	ore 33.57	4.20
Švedska	ore 22.83	3.49
Litvinska	lats 0.26	2.86
Poljska	zloty 0.35	3.85
Danska	cere 34.75	5.16
Nizozemska	cents 15.33	3.51
Belgia	franki 1.19	2.64
Angleška (za galon = 4.54 litr.)	pence 28.00	3.08
Škotska (za galon = 4.54 litr.)	26.00	2.86
Amerika	dolarji —	8.25
Kanada	"	8.66
Brazilija	reis —	6.16

Iz teh podatkov je razvidno, da je težko primerjati cene mleka v posameznih državah, ker so valutne in dragijske prilike preveč različne, da bi moglo služiti za pravilno primerjavo cen.

Anketa o zakonu o gospodarskem svetu. Ministrstvo trgovine in industrije je izdelalo na podlagi projekta, ki so ga izdelale zbornice cele države lani meseca septembra v Rimskih toplicah, predlog zakona o gospodarskem svetu. Dne 29. in 30. t. m. se vrši v Belgradu pri ministrstvu tozadovne anketa, ki se je udeležila zbornice cele države. Ljubljansko zbornico zastopa njen tajnik g. I. Mohorič.

Mala študija. Iz »Narodnega gospodarja«, glasila Zadružne zveze v Ljubljani posnema: Oglašajo se razna podjetja, ki si hočejo ustvariti velike kapitale s tem, da zbirajo po agentnih mesečnih ali tedenskih vlog, včasih združeno z zavarovanjem. Opozarjam posojilnice, naj v svojem interesu in v interesu zaščite ljudstva v svojem okolišu pred raznimi agenci same uvedejo obvezno varčevanje. Posojilnice na ta način v teku let zborejo znatna sredstva za svoje svrhe. In kar je naposled najvažnejše, posojilnice bodo tem malim varčevalcem svoječasno posojilni kapitala izplačale tudi primerno obresti, kar od raznih podjetij v mestih, ki se s tem malim varčevanjem pečajo pa imajo draga režijo, ni pričakovati in tudi v njih prospektov ni razvidno.

Novi carinski tarif v Češkoslovaški. Vlada je predložila parlamentu novi carinski tarif. Novosti v tarifu so: stalne carine na agrarne produkte, korekture uvoznih carin za industrijske produkte in uvedba sistema uvoznih dovoljenj.

Zlate bilance v Avstriji. Wiener Bankverein izkazuje kapital 40 milijonov Šilingov in 20 milijonov Šilingov rezerv. — Steyrer Waffenfabrik ima kapital 15 milijonov Šilingov, rezerv za 10 milijonov. — Vlada namerica uvoziti novo klopo k zakonu o zlatih bilancah, po katerih naj bi se zvišala me

zahteval v šoli slovenski katekizem in v cerkvi slovensko pridigo.

Vendar so misili omenjeni zastopniki štirih velesil, da morajo vsaj nekoliko ugoditi ogrski zahteve. Zato so 14. novembra 1921 sklenili predlog na vrhovni svet Društva narodov, da Jugoslavija na severozahodni in vzhodni prekmurski meji odstopi Ogrski 27 občin z Doljno Lendavo. Utemeljevali so, kako poroča v listu Cree v malo bolj mili obliki, lo radi tega:

1. ker so tu nekatere čisto madžarske občine,
2. ker hodijo ljudje na delo na Madžarsko,
3. ker je tu veliko evangeličanov, dočim so brez teh občin Prekmurci bolj katoličani,
4. ker imajo severozahodne občine zvezo s Sv. Gothardom.

Omenjeni razlogi pa res ne drže. K 1. Res je nekaj malih skor povsem madžarskih občin v tem pasu, večina občin je mešana, sedem pa je čisto slovenskih. V celjem je v tem pasu 27 občin, 17.134 duš, izmed teh 6862 Slovencev, 9999 Madžarov in nekaj drugih. K 2. Ne hodi samo otdot na delo na Madžarsko, ampak morajo se tudi iz središča Prekmurja hoditi s trebuhom za kruhom. K 3. V tem pasu je 13.005 katoličanov in samo 3359 evangeličanov, dočim je v celiem Prekmurju 24.751 evangeličanov, ki imajo izven tega pasa 7 evangeličnih župnj in 21.895 vernikov. K 4. Severozahodne občine so res imela zvezne s Sv. Gothardom, ker so imele tja ceste in tam urade, kar se pa da s primernimi prometnimi sredstvi usmeriti k novim gospodarskim in uradnim središčem. Zato je bila odločitev lahka.

Društvo narodov se je s tem predlogom bavilo v Londonu, pozneje v Ženevi, končno pa je veleposlaniška konferenca v Parizu odbila ta predlog 10. novembra 1922. Trijanska meja z dne 4. junija 1920 je postala stezem definitivna.

Dr. M. Slavič.

Letovišče Kranjska gora.

(K slikam v današnjem Ilustriranem Slovencu.)

Kranjska gora je znano letovišče in združljivo. Leži 812 metrov nad morjem v gornji savski kotlini blizu izvira Save-Dolinke, v prijazni dolini med visokimi Julijskimi Alpami in Karavankami.

Prvotni prebivalci so prisli v kranjskogorsko dolino iz bližnje Koroške. Korošči so najprej imeli po solničnih rebrih Karavank svoje pastirske koče,

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrslica 150 ali vsaka beseda 50 par. Najmanj 1 Din. Oglesi nad devet vrslic se računajo više. Za odgovor znamko

UČENEC

14-15 let star, se takojo sprejme za sedarsko obrt. Hrana in stanovanje v hiši. Učna doba po dogovoru. - Franc Iskra, sedar in tapetnik, Šap. 14 — Vrhnika. 3723

V trgov. z meš. blagom na deželi se sprejme.

UČENKA

poštenih kmečkih staršev, s primer. šolsko izobrazbo, koja ima vsejdo do trgovine. - Ponudbe so poslati pod Šifro »Pridna 3719» upravi.

Perfekt. stenografsko in strojepisko

išče za takoj industrija na Gorenjskem za slov. srbohrvatsko in nemško dopisovanje. Izurenost je pogoj. - Ponudbe z zahtovo plaće na upravo »Slovenca« pod št. 3724.

Prodajalca

(PRODAJALKO) manufakturne stoke. Samo prvovrstne moči naj se ponudijo pod »Poštini predal št. 157, Ljubljana.« 3704

Kompanjona

z jasnom in dobrimi referencami, sprejem k dobro vpeljani tekstilni trgovini. - Ponudbe pod »Poštini predal št. 157, Ljubljana.« 3727

Krepkega vajenca

poštenih staršev, za mizarško obrt sprejmem. - Fr. Brek, mizar, Dravje 10, Št. Vid n. Ljublj.

VRATAR (Portier)

prvovrstna moč, izkušen v hotelski stroki z dobrimi priporočili, veden in trezen — zraven slovensčine ali srbohrvaščine, tudi znanje nemškega, italijanskega in ev. francoskega jezika, se sprejme. - Pismene ponudbe na hotel »SLON« (Elephant) — Ljubljana.

Kot KUHARICA

ali samostojna gospodinja išče službo v župnišči ali klinici, kontroli, gre tudi k maternim denarjim. - Ponudbe na upravi pod Štev. 3748.

Trgovski pomočnik, spec. stroke, mlajša moč, zeli spremeniti mesto. - Evt. gre na deželi. Ceni. ponudbe na upravo lista pod Številko 3744.

Knjigovodja vesl. slov. in nem. korespondence, išče prim. mesto. - Ponudbe pod: »Bilancnik« upravi lista.

Iščem delavke

INTELIGENTNE, ki bi bile pripravljene izvzeti v doma v Ljubljani lepo in snažno domačo obrt (nena doba 1 mesec). Platilo kom komada. Potrebna kavcija 2000 Din, ki se obrestuje. Pri zadostni ročni gibnosti zaslужek dnevno do 60 Din. - Ponudbe pod »Pretna« na azončni zavod Matelič v Ljubljani. 3704

Prodajalca (PRODAJALKO)

manufakturne stoke. Samo prvovrstne moči naj se ponudijo pod »Poštini predal št. 157, Ljubljana.« 3704

Kompanjona

z jasnom in dobrimi referencami, sprejem k dobro vpeljani tekstilni trgovini. - Ponudbe pod »Poštini predal št. 157, Ljubljana.« 3727

Krepkega vajenca

poštenih staršev, za mizarško obrt sprejmem. - Fr. Brek, mizar, Dravje 10, Št. Vid n. Ljublj.

VRATAR (Portier)

prvovrstna moč, izkušen v hotelski stroki z dobrimi priporočili, veden in trezen — zraven slovensčine ali srbohrvaščine, tudi znanje nemškega, italijanskega in ev. francoskega jezika, se sprejme. - Pismene ponudbe na hotel »SLON« (Elephant) — Ljubljana.

Učenec

za trgovino z meš. blagom, se sprejme. Hrana in stanov. v hiši. Naslov in upr. lista pod št. 3769.

Iščem postrežnico

(kuharico) za čez dan. Cas: od pol 8 zjutraj do 8 zvečer. Opravlja mora tudi druga hišna dela. - Naslov v upravi lista pod »Takoj štev. 3740.«

VRTNARSKEGA POMOCNIKA

ki je izkušen v sadjarstvu in gojenju zelenjav. ISCE za stalno službo oskrbnikovo posestva IMPOLCA, posta Sevnica (Dolenjsko). Ponudbe na oskrbnikovo.

Postrežnica

se išče za celi dan, od jutra do večera, starca 35 do 45 let. Plača 300 Din mesečno in prehrana. - Resiljeva c. 30/I, desno.

ki so jih nazivali zstanice; še zdaj pravijo tam »v staneh«. Pozneje so se stalno naselili, najprej v Ratečah, nato Podkorenom, v Kranjski gori in v Gozdu. Dolina je obljedena nad 1000 let. Leta 1862 je bil v Kranjski gori iz Radovljice nastavljen prvi dušni pastir. Zupna cerkev je bila zidaná v gotskem slogu. Zdaj je vsed množil popravil in prizidal že precej zgubila na prvotnem slogu. Znamenit je zvonik iz domačega, rezancega konglomerata in nima para v ljubljanskem skofiji. Govorica je podobna koroški, enako običaji. Pred preveratom je imela Kranjska gora veden stik s Korosko, zdaj te ni mogoče, ker so meje zaprite. Pred vojsko so Kranjskogorci zamenjavali za par let svoje šoli odrasle sinove in hčere s koroškimi. Prvi so se onstran Karavank naučili nemško, zadnji tostran slovensko. Premnogi tujci, ki vedno prihajajo sem, so vendar v marsičem vplivali na jezik in řege. Ljudstvo obdeluje polje, ki ga je pa premalo; goji živorejo, zlasti planine so v tem oziru velikega pomena, le zač, da je več planin prislo pod Italijo; se peča z lesorejo, veliko so jih preživi v drvarstvu; mnogo je rokodelcev, še več železničarjev. Prav doč dobre ljudje od letoviščarjev, turistov, smučarjev in sploh tujcev.

Vas Kranjska gora sama šteje 133 hišnih števk in po zadnjem štetju 696 duš. V kraju je sedanje okrajinske sodišča, okrožnega zdravnika, notranjega, župnske uprave, petrazdane osnovne in dvozadane obrino-nadzorne skole, dalje je tu železniška postaja, poštni, brzozavni in telefonski urad, carinski urad, orodniška postaja, pisarna finančne kontrole ter seveda župniški in občinski urad.

Kot letovišče je bila Kranjska gora že pod Avstrijo znana, prav posebno se je pa začela kot tako razvijati zid pod Jugoslavijo. Kraje je mirena in solnčena, ima zidr in čist gorski zrak ter izvirovno plino vodo — bacili tu nimajo dostopa — poleg tega ima električno razsvetljavo, lepo okolico z mnogimi izprehodi ter izleti. Po hišah imajo ljudje opremljene sobe za tujece, v kraju so trije vecji hoteli, več restavracij in trgovin.

Kranjska gora ima svoj Ljubški dom, last Posojilnice. V njem so stanovanja, nekateri uradi in dvorana, krasno električno razsvetljena, z odrom in galerijo. V dvorani prirejajo Katoličko posvetno društvo in druga splošno koristna društva svoje predstave, koncerte, predavanja, sklopilna in navadna, v njej se vrše razni shodi. V poletni sezoni

so naseli v njej navadno kino, tudi kak drug sumetnik kaže svojo spretnost.

Kraj sam leži v nekakem zavetju med gorami, zato tu ni občutnega mraza, dasi je zima večkrat dolga, a mila, poletje je prijetno gorko, jesen je jasna, brez megle — sploh uživamo tu sonce, ko v nižjih krajih gospodari megla, le pomlad je nekoliko pozna. Marsikdo si je v Kranjski gori okreplil in utrdil, da zadobil svoje zdravje.

Kranjska gora je prvovrstna sportna postojanka, in to za letni in za zimski sport. Poleti je vedno tu dovolj turistov, pozimi pa smučarjev. Življena nikdar ne manjka.

se naseli v njej navadno kino, tudi kak drug sumetnik kaže svojo spretnost.

Kraj sam leži v nekakem zavetju med gorami, zato tu ni občutnega mraza, dasi je zima večkrat dolga, a mila, poletje je prijetno gorko, jesen je jasna, brez megle — sploh uživamo tu sonce, ko v nižjih krajih gospodari megla, le pomlad je nekoliko pozna. Marsikdo si je v Kranjski gori okreplil in utrdil, da zadobil svoje zdravje.

Kranjska gora je prvovrstna sportna postojanka, in to za letni in za zimski sport. Poleti je vedno tu dovolj turistov, pozimi pa smučarjev. Življena nikdar ne manjka.

Zašvale

Odbor Kat. izobraževalnega društva v Ljubljangu se iskreno zahvali vsem, ki so nam kolikorji pripomogli, da se je izlet na binkoštni pondeljek v Jarenju obnesel v splošno zadovoljnost. Poseljeno se zahvalimo domaču duhovščini, predvsem preč. g. časnemu kaniku, ki nam je dal potrebna navodila za pripravo izleta. Isto zahvalo izrekamo

slavnemu občinskemu odboru, izobraževalnemu društvu in orlovskemu odseku za prekrasen sprememben ter vsemu občinstvu, ki se je v tako oblinj stvari udeležilo podpolanske cerkvene slavnosti in popoldanske prireditve. Vsem skupaj: Bog blačaj in na svodenje! — Odbor.

Polzvedovanja

Izbil se je zlat uhan od glavne pošte do Žice. Pošten najditev se naproša, da ga vrne Franči Dobroš, delavki v tobačni tovarni.

Izbila se je damska ura v usnjatem jermenku. Posten najditev se prosi, da jo vrne v trgovini Zibert, Prešernova ulica.

POSLANO.

Podpisana tvrdka vlijedno naznana, da nima s staro tvrdko nogavic in pletenin M. Franzl in sinovi, Ljubljana, Privoz št. 10. nič skupnega. — Henrik Franzl, tov. nogavic in pletenin, Ljubljana, Privoz 17.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 29. maja 1926.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Baro-meter	Toplo- tov. v °C	Rel. vlagi v %	Veter in brzina v m	Oblač- nost 0-10	Vrsta padavin ob opazovanju	V Ljub- ljani je vzdejala
Ljubljana (dvorce)	7 761.2	13.4	89	SE 2	10		
	8 761.1	14.4	86	NE 1	10		
	14 755.9	26.6	71	SW 4	10		
	21 755.4	15.8	79	NNE 4	10		
Zagreb	8 760.6	17.0	75	W 4	9		0.4
Beograd	761.5	15.0	75	mirno	2	11.0	
Sarajevo	761.4	18.0	55	W 1	7	20	
Skopje	7	757.8	14.0	mirno	7	0.1	
Dubrovnik							povprečni barometer nižji kot

Kadar nujno rabite

poslovno knjigo,
načrtno in vezano po Vaši osebni želji.

bodete najbolje postreženi
v Knjigoveznici K. T. D. v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6/II.

Faktor - stavec

verziran v splošni tiskarski tehniki in kalkulaciji, poznavajoč papir itd., se sprejme kot vodja manjše tiskarne. V poštev za to mesto pride event, tudi akcidenčni stavec, ki ima veselje se kot faktor izpopolniti. — Pismene ponudbe: K. ČEČ, ravatelj Jugoslovanske tiskarne, Ljubljana. 3725

Mehanično umetno vezanje

zastorov, pregrinjal, perila, monogramov, oblik itd., fino belo in hrvasto entlanje, ažuriranje, predtiskanje

Matek & Mikes, Ljubljana

Dalmatinova ulica štev. 13

Edino brezkonkurenčno podjetje, najfinija izvršitev, najnižje cene in najkulantnejša postrežba.

Vsem, ki ste ga poznali in čuvstvovali z njim, naznamo žalostno vest, da je v petek 28. maja rešil usmiljeni Bog težkega trpljenja našega ljubljenega sina, brata, svaka in strica, gospoda

Antona Maček

vojnega invalida

V daljnjih ruskih stepah si je nakopal težko bolezni, ki ga je skoraj 10 let mučila in priklepala na bolniško posteljo.

Bog mu daj večni mir!

Celje - Dol. Logatec, dne 29. maja 1926.

ŽALUJOČA RODBINA.

ZAHVALA.

VSEM TISTIM, IN TAKO VELIKO JIH JE BILO, KI SO NAŠO LJUBO MATER, TO SVETNISKI BLAGO ŽENO, VCE-RAJ SPREMLJALI K VECNEMU POCITKU, BOG POPLAČAJ NJIHOV LJUBEZEN.

SREDIŠČE - LJUBLJANA, 29. MAJA 1926.

PROF. Dr. KARL OZVALD MATIJA OZVALD
INŽ. ANTON OZVALD MARIJA OZVALD

Zahvala.

Ob strašnih trenutkih, ki smo jih morali doživeti ob tako nepričakovani izgubi našega premiloga, nad vse ljubljenega soproga, ozir. očeta, brata, svaka, strica, gospoda

Rudolfa Kleindiensta

se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem za izkazane izraze sočutja, ter sploh vsem, ki so blagopokojnika v tako obilnem številu spremili k večnemu počitku.

Posebej smo dolžni zahvalo preč. duhovčini, vsem trem gg. glasovnikom, preč. g. župniku Ahačiču, g. ravn. Resmanu ter g. Cvenkelju, dalje pevskemu zboru, ki je pod vodstvom g. F. Boleta zapel prekrasne žalostinke, telovadnima društvo

Orel iz Radovljice in Kamnegrice za tako, številno spremstvo, enako Gasilnemu društvu iz Leš itd. itd.

Vsem najiskrenje zahvala.

Brezje - Peračica, dne 28. maja 1926.

MARIJA KLEINDIENST
z otroci in sorodniki.

Uradništvo in ostali uslužbenci poštne hraničnice, podružnice v Ljubljani, javijo tužno vest o smrti bivšega svojega vodje, gospoda

Ivana Avsenika

pomočnika direktorja podruž. poštne hraničn.

ki je dne 28. t. m. preminul v Zapužah na Gorenjskem.

Uslužbenci zavoda, ob katerega ustanovitvi je blagopokojnik sodeloval in katerega razvoju je posvetil vse svoje sile, mu ohranijo trajen in hvaležen spomin.

V Ljubljani, dne 29. maja 1926.

SEZIJSKA RAZPRODAJA

pri
Carl Pollak d. d., Ljubljana
Dunajska cesta 23

Od ponedeljka dne 31. maja 1926 dalje:
Za regularno prvorstno pomladansko blago:

globoko znižane cene!

Desortirani čevlji

Vzorčni pari

50%
popusta

Sandale od predsezije
Zavrnjeni modeli

Hitite dokler traja še zaloga, ker ista ni velika
Za prvorstno kvaliteto jamči renome naše znamke «STANDART»

ALUMINIJ

kompl. garnitura 12 kom.
kakor na sliki franko dom

samo **DIN 300—**

proti predplačilu ali
povzetju

Gerkveni zvonovi, armo-
ture in surovi odlitki

POMLADNE NOVOSTI

nogavice v raznih barvah, žepne robe, čipke, rokavice, naramnice, kravate, palice, razna mila, gumbe in potrebščine za šivilje, krojače in čevljarije ter nahrbtnike

Josip Petelin, Ljubljana

Najnižje cene

(ob vodi) bilzu Prešernovega spomenika

Industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov

Anton Janežič

Ljubljana, Florijanska ulica štev. 14

priporoka svoje prvorstne izdelke

raznovrstnih trgovskih knjig: Amerikanski žurnali, glavne knjige, blagajniške knjige, štrace, bloki, odjemalne knjizice, komisijski in kopirne knjige, spominske knjige, mape, vseh vrst zvezki za ljudske in srednje šole i. t. d.

Na veliko! Najnižje cene! Na malo!

Najboljša so že vedno

PUCH - kolesa

z Michelin pnevmatikoi

Solidne cene!

Plačljivo na obroke!

IGN. VOK, LJUBLJANA

Podružnica: NOVO MESTO

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih
premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvorstni čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovački premog, frni premog in brikete

Naslov: Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani, Miklošičeva cesta štev. 15. II.

DOLČEK & MARINI

MANUFAKTURNATA TRGOVINA

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 27

Po znatno znižanih cenah

prodajamo nastopne predmete:

Sukno za moške obleke	od Din 70— naprej
Sukno za damske obleke, čisto volneno	" 33— "
Pravi francoski poldele	" 15— "
Pravi francoski volneni dele	" 50— "
Foulard, satine in batiste	" 28— "
Etamine	" 20— "
Krepe za obleke, najmodernejše	" 30— "
Sifone	" 12— "

Veliko začoga rostseljnih edej, gradinov za madracce, rjub, brisalki itd.

